

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZOMBAT január 9.

8. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A jótékony lavina

Magyarország rendőrmisztere, aki évekig foglalkozott hamisítással, közönséges bűncselekményeket nagyszerű hazafias éretnyékké minősítve, végül is valószínűs pénzhamisítás miatt börtönbe került. A holtpont, annyi bombamerénylet és egyéb véres atrocitás vezérszilaga, sok-sok garázda magyar fasisztát huzott ki a hajból, csak éppen a saját teremtőjét, a fajvédők hatalmas védnökét hagyta cserben. Somogyi és Bacsó gyilkosainak nevét most sem tudják hivatalosan, Márffyra mindössze a francia követség ellen megkísérelt merényletet bizonyították rá és Piroskák ártatlansági bizonyítványt kaptak. Mindebben oroszánrésze van Nádossynak, aki ilyen előzmények után joggal bizakodhatott saját találmányának, a holtpontnak bűvös hatásában, amikor aktív szerepet vállalt a hazafias cégér alatt megszervezett pénzhamisításban. Az országos főkapitány számításába azonban súlyos hiba csuszott be, amely a vesztét okozta. Nem gondolt arra a nagyur, hogy a franciák, ha a frank ellen intézett orvítámadás kiderül, ki fognak lépni abból a semlegességből, amelylyel ártatlan magyar polgárok lemezárítását szemlélték és rájuk nézve nem lesz kategorikus imperativusz — a holtpont.

Windischgraetz Lajos herceg letartóztatása nem mindennapi szenzáció, de politikai jelentőségben eltölpül emellett a tény mellett, hogy a Bethlen-kormányt ellenőrző és a konszolidálás munkáját alakító magyar mellékkormány látható feje fölött összezsaptak a világbotrány hullámai. Bennünket, kisebbségi magyarokat ennek a lélekzetelállítóan izgalmas bűnügyi regénynek vakmerő romantikájú mesészővésénél sokkal inkább érdekelnek politikai vonatkozásai, amelyek mélyen bele nyulnak sorsunkba.

Hiába mondjuk mi, hogy nem lehetünk felelősek azért, ami odaát történik, ránk is jut az ódiumból, ha a magyarságot a külföld előtt rossz hírbe keverik lelkiismeretlen kalandorok. Ebből a szempontból figyelve a Magyarországon zajló eseményeket, nem lehet nekünk közömbös az a kérdés, hogy sikerül-e majd megindult tisztulási folyamat, vagy pedig csak a kinyomozott bűnösök fognak lakolni, míg a többieknek, az értelmi szerzőknek, a sötétben bujkálóknak, a a terrorpolitika gladiátorainak a hajuk szála sem görbül. Magában a magyar kormánypartban is hallatszanak hangok, hogy ez nem mehet így tovább mindenki

fél mindenkitől és senki sem tudja, milyen veszedelem Dalmokleszkardja lebeg a feje fölött. De a fajvédők sem hallgatnak. Eckhardt és Ullain kihívóan tapsolnak a frankhamisítóknak és olyan hányaveti módon nyilatkoznak, mintha lebirhatatlan erő állnának a rendelkezésükre és övék volna a jövő.

— Mivé fog fejlődni ez a tragikus helyzet? — kérdi szorongva a megnyomorított magyar nép, amelynek bőrre megy az urak szörnyű játéka és kérdezzük mi is, kisebbségi magyarok, akiket szintén nem hagyhat hidegen, hogy a magyarságot milyen megítélés alá vonja a külföldi közvélemény és milyen elbánásban részesíti a szövetséges hatalmak együttese. A magyar kisebbségek, az utódállamok keretei között elhelyezkedve, eleinte a fajtájuk iránt tartozó kötelességüknek tekintették, hogy a magyarországi állapotok kritikája elől kitérjenek. Az idők folyamán azonban meggyőződtek arról, hogy azok a csaknem szabályos időközökben megismétlődő kilengések, amiket odaát fajvédelem és honmentés örve alatt elkövetnek, a kisebbségi magyarság hitelére is árnyéket vetnek és akárhogy tiltakozunk is az általánosítás ellen, a lézengő rítterek bűneit a magyarság egyetemének számlájára írják.

Az utódállamok magyarságának világnézetét a kisebbségi jogokért vívott küzdelem tapasztalatai szükségkép a liberalizmus és a demokrácia irányába terelték és ellenállhatatlanul kitépték a reakció gondolköréből. Követelhet-e a maga számára jogegyenlőséget az, aki az elnyomás és jogfosztás rendszeréért lelkesedik? Követelhet-e a maga számára jogegyenlőséget és szabadságot az, ki az elnyomás és jogfosztás rendszeréért lelkesedik? Elítélheti-e a reakció vele szemben nyilvánuló tulkapásait az, aki a reakciós politikai módszerek iránt rokonszenvet tanusít?

Ha megszoktuk is, hogy mindent, ami Kelebián túl történik, külföldi eseményként fogjunk fel, a demokrácia és diktatura, a felvilágosodottság és középkori szellem Magyarországon dúló niebelungeni harcával szemben mégsem helyezkedhetünk a desinteressemment álláspontjára. Lehetetlen nem kívánnunk, hogy ez a katalaunumi ütközet a reakció teljes pusztulásával végződjék. Az a hazafiság, amely állandó bünyözésben éli ki magát, veszedelme a saját népének és fekély az emberiség testén. Hazát szeretni csak a jogok és törvények tisztelével lehet, orgyilkossággal és

bankóhamisítással senki sem szerethet belépést a nemzeti Pantheonba.

Annak a lavinának, amely Magyarországon Nádossy bukásával megindult, be kell temetnie az eszeveszett irredenta tervek koholóit és a fajvédelem díjbirkó-

zóit, hogy a magyar nép felszabadulhasson areá sulyosodó lidércnyomás elől és az utódállamok magyarságának melléről legördülhessen végre az örökös gyanakvás sziklája, amelyet a magyarországi puccsisták gonosz üzemei hengeritettek rá.

Redukálják a minisztériumok számát

A Radics-párt egy tárcát veszít — Pribicevics a Vajdaságba jön

Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnök elutazott a dalmáciai Cavtatba és hír szerint néhány hetet fog ott tölteni. A miniszterelnök elutazásával a fővárosban a minimumra redukálódott a politikai élet. A politikusok nagy része kerületében tölti a karácsonyi ünnepeket és a miniszterek is nagyrészt távol vannak a fővárostól.

Kompromisszum a radikális-párt két frakciója között

A politikai körök érdeklődése a radikális-párton belül lejátszódó események felé fordul. Azt hiszik, hogy Pasics a februárra várható kormányrekonstrukcióval kapcsolatban tisztázni fogja az ellentéteket a radikális-párt két frakciója között. Arra számítanak, hogy a miniszterelnök kompromisszummal fogja a kérdést megoldani és ebben az esetben Jovanovics Ljuba hívei megerősödvé vonulnának be a kormányba esetleg Jovanovics Ljubával az élükön.

A Jovanovics Ljubához közelálló sajtó állandóan támadja a radikális-párt másik frakciójához tartozó politikusokat és küönösen a *Politički Glasnik* című hetilap ir éles hangon az ellentétekről.

Élénk megbeszélés tárgya a kormányrekonstrukció kérdése is. A jelek szerint, ha sor kerül a széleskörű rekonstrukcióra, végre fogják hajtani a miniszteri tárcák számának redukcióját is. Ez természetesen elsősorban a radikális-párt miniszteri tárcáinak számát csökkentené, miután a radikálisoknak kétszernél is több tárcájuk van, mint a Radics-pártnak. A redukció esetén azonban a Radics-párt is elveszítené egy miniszteri tárcát.

Radics újévi üdvözlő távirata a királyhoz

A zagrebi lapok közlik Radics Istvánnak azt a táviratát, amelyet a vukovári népgyűlésről küldött a királynak. A távirat szövege a következő:

Alekszandar király Öfelsévének
Beograd

Tizezer paraszt és polgár nevében, akik a haza és a nemzeti uralkodó iránti határtalan szeretetben egyesültek, üdvözlöm Felségedet és boldog újévet kívánok.

Biztosítom Felségedet, hogy a szerbek, horvátok és szlovének millióinak az az óhaja az ujesztendő első napján, hogy szeretett uralkodójuknak a bebizonyított vitészen és hősiességen kívül hosszú élet és jó egészség is jusson osztályrészül.

Radics István

Pribicevics körútja a Vajdaságban

Pribicevics Szvetozár rövidesen felkeresi a Vajdaságot is és az eddigi tervek szerint Novibecsejen nagygyűlést fog tartani. A bánati független demokratapárt-szervezetek már meg is kezdték az előkészületeket Pribicevics fogadására.

Belső ellentétek a demokrata-pártban?

Az ellenzék is nagy érdeklődéssel várja a kormányrekonstrukciót, mert arra számít, hogy éppen a radikális-párt belső ellentétéinél fogva legalább is a demokratáknak sikerülni fog bejutni a kormányba. Kormánykörökben viszont arról beszélnek, hogy a demokratapártban is belső ellentétek törtek ki, a demokraták azonban ezt a hírt cáfolják.

Az erdőbirtokok agrárreformja

Zagrebból jelentik: A legutóbbi időkben kormánykörökből olyan hírek szivárogtak ki, hogy az agrárreform kérdése újra napirendre kerül.

Arról van szó, hogy az erdőbirtokokra, amelyeket az eddigi agrárreform-törvény védett, szintén megállapítják a maximumot, sőt nincs kizárva, hogy az egyéb földterületek maximumát is leszállítják.

A kormányt az új agrárrevízió-nál az a szempont vezeti, hogy 1848-ban a jobbágyság felszabadításakor a földesurak részéről a jobbágyokat súlyos igazságtalanság érte. Az urbéri viszonyok rendezéséről szóló törvény szerint a jobbágyoknak örök tulajdonul kellett volna megkapniuk azt a földet, amelyet mint jobbágy területet műveltek s amely voltaképpen már előbb is az övék volt, csupán bizonyos szolgáltatásokra voltak kötelezve földesuraikkal szemben. A földbirtokosok azonban előre tudták a törvény ren-

delkezéseit s hogy kijátszassák jobbágyaikat olyan szerződést kötöttek velük, hogy a jobbágyaik csak bérlők azon a területen, amelyen gazdálkodnak. Később emiatt több pör is keletkezett, azonban a bíróságok a volt jobbágyok igényeit nem ismerték el, mert a földesurak a bérlési szerződéseket redukálták.

A kormánynak most az a terve, hogy ezeket a már elintézett pöröket külön erre a célra szervezett bíróság által felülvizsgálta, s ahol úgy találja, hogy a jobbágyok, illetve a községek terhére igazságtalanság történt, újból megállapítja a birtokviszonyokat. Hogy ez a terv a birtokmegosztás terén milyen változásokat von maga után, még nem lehet megállapítani.

Valami büzlik

az orsovai petroliumgyárban
Letartóztatták a gyár igazgatóját és negyven tisztviselőjét

Orsováról jelentik: Az orsovai petroliumgyárban nagyszabású csempészést lepleztek le. Az orsovai petroliumpanama vetekedik az utóbbi évek legnagyobb botrányaival. A nyomozó hatóságok eddig a gyár igazgatóját és negyven tisztviselőjét tartóztatták le.

A petroliumgyár ellen több oldalról érkezett feljelentésre indították meg a bünygyi eljárást. Az eljárás során kiderült, hogy a gyár már másfél éve szakadatlanul foglalkozik petroliumcsempészéssel. A csempészéseket az orsovai vámhivatal főnökének és hivatalnokainak segítségével követték el, akik busás sápot kaptak a csempészett petrolium után. A gyár igazgatója, Fuchs Emil letartóztatása után bevallotta, hogy a gyár negyven tisztviselőjével követték

el a csempészéseket, akik időnként segítették eltussolni a többször fölmerült panaszokat.

A román kormány megbízottat küldött ki Orsovára, aki megállapította, hogy a kormányt öt millió lei károsodás

érte a csempészéssel. A letartóztatott csempészeket beszállították a karánsebesi ügyészség fogházába.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a csempészek büntársainak kézrekerítésére.

Véres vallásháború Csehszlovákiában a pravoszlávok és a görögkatolikusok közt

Sirkeresztekkel hadakoztak a fanatikus hívők

Csehszlovákiában az utóbbi években a pravoszláv vallás nagy mértékben terjed. A pravoszláv vallás terjedését a görögkatolikus egyház különösen Ruszinszkóban nézte rossz szemmel. Azoknak a faluknak a népe, ahol a lakosság többsége pravoszláv vallásra tért át, birtokba vette a templomokat is. Ez ellen a hivatalos görögkeleti egyház nemcsak tiltakozott, hanem a bírósághoz fordult jogsegélyért. A ruszinszkói törvényszékeknél megkezdődtek a pravoszlávok és katolikusok közti pörök, melyeknek során a bíróság kegytelen volt, a törvény betűjéhez ragaszkodva, az elkobzott templomokat s paplakokat visszaadni jogos tulajdonosaiknak.

Az ítéletek meg voltak papiroson, de gyakorlati végrehajtásuk igen nagy nehézségeket okozott. Az elvakult tömeg nem volt hajlandó a templomokat visszaadni az egyháznak, amelynek nem maradtak hívei.

Igy történt ez most Aknarahón is, a kis máramarosi ruszin községben.

A hatóság képviselői a csendőrség fedezete mellett megjelentek Rahón, hogy az elkommunizált templomot visszaadják a görögkatolikusoknak. A pravoszláv lelkes, Prikop Jesimov, éppen istentiszteletet tartott, a kiküldöttek megvárták, míg a szertartást befejezi s azután a betóduló görögkatolikusok s a bentlő pravoszláv hívők jelenlétében a hatósági kiküldött megállapította, hogy a templomban minden rendben

van és ezennel a templomot visszaszolgáltatja a görögkatolikus hívőknek.

Közbe azonban a templomszolgá felrohant a toronyba és meghuzta a vészharangot. Három csendőr felment a toronyba, hogy onnan lehozzák a harangozót. Ez azonban fejszét fogott s a csendőrök, akik nem akarták a templomot vérrrel beszennyezni, nem tudták megközelíteni.

A vészharang zugására rövid időn belül körülbelül négyszáz főnyi tömeg csoportosult a templom körül.

A görögkatolikus hívek erre bezárták a templomot. A görögkatolikus felkész a templom felé közeledett, hogy azt átvegye, amint azonban a templom előtti térségre ért, a pravoszláv tömeg fenyegető zugása fogadta.

Az óriási zaj megrémítette a papot, aki a csendőrség védelmét kérte. A tömeg azonban a csendőrségnek rohant s le akarta fegyverezni. A toronyból pedig a fanatikus toronyőr minden tárgyat, ami a kezébe került, ledobált a csendőrségre.

Egy görögkatolikus hívő vérző fejével a földre bukott. A csendőrök most sem akartak fegyverhez nyulni, botokat ragadtak s úgy zavarták szét a tömeget.

Másnap reggel kilenc órakor a görögkatolikusok s a római katolikusok is ismét a templom elé vonultak. Most formális harcra került a sor.

A templomot körülvevő kis temetőből

ktépték a kereszteket s a két fanatikus tábor egymásnak ment. Pillanatok alatt történt mindez. Suhogtak az ütések, jajszó töltötte be a levegőt, két ember súlyos sebekkel borítva összerohadt.

A hatóság csendőrökkel osztotta szét a tömeget. Kilenc embert, köztük a templomszolgát letartóztatták. A rendőrség a községben csak nagynehezen tudta helyreállítani a rendet.

Ujabb földrengés Zagrebben

Az álmából felriadt lakosság kimenekült az utcára

Zagrebból jelentik: Csütörtök reggel újabb földrengés volt Zagrebben. A geológiai földrajzi intézet szeizmográfja két óra negyven perc és negyvenöt másodperc körül jelezte az első földlökést, amely negyven kilométer körzetben volt érezhető. Hajnali öt óra tizenkilenc perckor újabb földlökés következett, amely azonban gyengébb volt az elsőnél. A földrengést tompa moraj előzte meg, amely mindjobban erősödött, úgy hogy az alvók felriadtak álmukból a kísérteties dübörgésre. Nagy ijedelem támadt, az emberek rémülten menekültek ki az utcára, de a földrengésnek nem volt komolyabb következménye. Anyagi károkról még nem érkezett jelentés.

Érdekes, hogy ezt a földrengést a triglovi obszervatórium már az első zagrebi földrengés idején megjósolta. Ezelőtt husz évvel, 1905-ben szintén január elsején és hetedikén, ugyanabban az órában, mint a mostani volt Zagrebben a földrengés, amely több házat romba döntött. A földrajzi intézet véleménye szerint ez a földrengés lényegesen gyengébb volt, mint a husz év előtti.

Vacsora után

Írta: Majthenyi György

A foketekavét a kályha közelében, a dohányzóasztalon szolgálták föl ketőjüknek. A többiek bevonultak a kártyaszobába, mintha valahogy tiszteltben tartották volna ezt a régi barátságot, amely gyakran olyan hosszú időre szakadt meg, mivel Fullér Pál az évek folyamán egyre több időt töltött külföldi vállalatánál.

Toboldy bankigazgató lustán nyult el a karosszékekben és élvezettel szitta cigarettáját a jó vacsora után. Régi dolgokat emlegettek föl, kérdésekkel támadtak egymásra, föl-fölkacagtak felelet közben, majd elhallgattak.

A szomszéd szobában valaki zongorázott s a kártyaszobából finom asszonyi kacagás szűrődött hozzájuk. Fullér szinte elmerült a hangoknak ebbe a könnyű zsongásába és markáns arcán, amelyen egyébként szinte nyugtalanul lüktetett az állandó figyelem, most megnyílt minden vonás.

Jó ideig tartó elmerültségéből mosolyogva emelte föl a fejét.

— Tudod ez az este azokat a kedélyes, régi szombat-estéket iuttatta eszembe, amikor egész heti munkám lázát, gondját, idegességét leráztam magamról a budai kis kocsimáskában. Milyen kedves idők voltak azok, Istenem! Asszonyok, néhány jóbarát s az ember egy pár óráig azt hitte, hogy ezért az örömeért dolgozik egész héten át... És Gitta!...

— Tudom, tudom. Gönczyre gondolsz most. De hiszen magad is tudhatod, hogy ez nem volt komoly dolog. Akkor kezdtem külföldre járogatni és minden üzleti utamra csak nem vihettem magammal őt is, hiszen a kis Pistuka amúgy is leköltötte... A tévedsz, barátom, az csak olyan unaloműző flört volt Gönczyvel. Elmondta nekem is... Milyen tündöklő volt ibolyaszínű, sötétlő szeme! Ó, nincs még egy ilyen szempár a világon!... Meg a haja, ez

a dus és lány sötét tömeg...

— De hiszen levágtam!

— Je, de sokkal később. Ez akkor volt, amikor...

— Nekem azt mesélték, hogy a Villányi Bandi kedvéért vágta le... mondta Toboldy és fájdalmasan gondolt az elébe rajzolódó mult képeire.

— Látod, látod... csóválta meg a fejét Fullér — ilyen szóbeszédnek tudnivaló hinni! Jó, hogy ezek a dolgok szóba kerültek közöttünk, különben Isten tudja, milyen csapodárnak hitted volna Gittát. Pedig egészen őszinte és kivételesen nemes lélek volt mindig... Ez a Bandi... hát hogy is mondjam, még gyerekkori pajtása volt Istenem, ti mindig a látszat után ítélték! Pedig az ebben az esetben is esált. Mert nem volt olyan dolog Gitta életében, amit el nem mondott volna nekem. És amikor Villányi Bandi a társaságunkba került, sőt egyre gyakrabban járt föl hozzánk is, én is szóvá tettem a dolgot Gitta előtt. Persze nem úgy. Mert közöttünk sose volt pörlekedés, civakodás, mint más házasságokban... Csak éppen megemlítettem, hogy ejnye, de ránk szokott ez a Bandi... És mit gondolsz, miért járt föl? Mert együtt tenniszestek a szigeten és Bandi ott lakott a közelünkben. Futó sportbarátság volt az egész, barátom... és amikor elköltöztünk és Gitta más, közelebb eső pályára járt, hát Bandi is egyre ritkábban mutatkozott.

— Lehet, hogy én nem értek az asztonyokhoz... okoskodott Toboldy, — de ezek a barátságok nagyon is szemet szurtak nekem. Formálisan bántott engem, hogy Molnár, az építész, és később Cservenka kapitány is, meg az a kis puffancsképi is... ejnye, hogy is hitték?

— Kernert gondoldod tán?

— Azt, azt, Kernert... íai de csúf ember volt! — mondom, hogy ezek milyen bizalmasan udvaroltak a feleségnek.

— No, most már látom, barátom, hogy belőled a féltékenység beszél. Ertem én, értem. Hiszen Gitta olyan szép

volt azokban az években, hogy minden férfi, aki csak megismerte, beléje habarodott.

Toboldy rekedten nevetett.

— Ebben igazad van. Gyöpyörű volt, mámorító!

— No ugy-e? ... És te? Te is... valld be, hogy te is szeretted őt. Hiszen most már!... Nincsen abban semmi. Ki nem szerette őt?... Ugy, ugy, barátom, hiszen én mindent láttam. És Gitta is beszélt nekem rólad. Nem egyszer. Többször. És valami levelet is írogattál neki. Mi? Oh, én elővastam azokat... ideadta. De azért tőled. — bevallom, — tőled majdnem féltettem is Gittát...

Toboldy zavartan babrált az asztalon és új cigarettát keresgért. Arca kipirult és ügyetlenkedve mondta:

— Rövid ideig tartott... rövid ideig, hiszen észrevehetted, hamarosan visszavonultam. Mert látéknak tartottam az ő részéről...

— No látod: láték! — vágott a szavába Fullér diadalmasan. — Csakhogy itt vagyunk. Ha te is annak érezted, pedig — mondom — tőled féltettem Gittát, hát akkor miért ne lett volna az ő viselkedése láték a többiekkel szemben is, amikor már ilyen volt a természeté?

— De végül is elváltatok és téged is elhagyott, mint a többieket mind. — mondta most már erősen Toboldy.

Fullér mosolygott, mintha kicsinylené a vágást.

— Mondom, hogy a féltékenység beszél belőled. Hát elváltunk, igen. És ebben is neki volt igaza. Mert kicsoda férj is voltam én? A szombat esteken kívül aig tudtam neki más szórakozást nyújtani, hiszen ezer felé voltam mindig elfoglalva. Nemi volt ez sehogy se jól így.

— De hogy jutott éppen ez a köpcös kis Berend doktor a Gitta kezébe? Hiszen ezer más szebb férfit is találhattam volna!

Fullér félénken mosolygott.

— Persze, persze, nehéz is megérteni őket. De Gittát különösen, hiszen

olyan rendkívüli nő... De látod, téged is bántott, hogy annyian udvarolnak neki, hát bizony őt is bántotta. Hogy nincs férje, mondta, aki megvédené, aki vele volna és... ám nem panaszképpen, de én éreztem, hogy nehéz lehet neki így. Sok volna azt mind elmondani... Aztán a Pistuka is beteg lett. Talán emlékszel is rá. Komoly baj volt. A kis teste cseszevésétől, görvélykóról beszélt az orvosunk, szanatóriumba kellett vele menni. És ott ismerkedett meg Gitta Berenddel.

— Nem értem. Még mindig nem értem.

— Nem érted? — csodálkozott el Fullér. — Egy olyan anya, mint Gitta, aki el-hal egyetlen fiáért, már csak merő önfeláldozásból is képes mindenre, csak hogy megmentse gyermekét. Láttam, hogy a teljes gyógyulás évekig fog tartani és hogy csak Berend mentheti meg a gyermeket. Na és a doktor beleszeretett. Én meg mit tozok? Beláttam, hogy igaza van...

— No és Pistuka? — kérdezte most már mosolyogva Toboldy.

— Pistuka? Olyan, mint a vas, barátom. És kicsoda fickó! Képzeld, már udvarol a lányoknak!

— Ugyan! De hát mikor láttad utoljára?

— Utoljára? Ma... Mondhatom, pompásan fejlődik a gyerek.

— Nem értem hát olyan gyakran meglátogat téged, hogy ma is láthatad?

— Nem, az nem egészen úgy van, barátom. Nem látogat meg, voltaképpen úgy történt, hogy fölszegez nekem itt külön nagy lakást tartani, amikor amúgy is folytonosan utazom, és Gitták meg szívesen átengedtek nekem két szobát. Amúgy éppen elegendő is nekem. Nem igaz?

— Te Berendéknél lakol? — csapta össze a kezét Toboldy.

Fullér mosolyogva, zavartan simogatta öszülő haját és halkán mondta:

— Tudod, így kérvemesebb... Közelebb vagyok a családomhoz...

KISEBBSÉGI ÉLET

Seipel osztrák ex-kancellár érdekes nyilatkozatot tett a kisebbségi kérdés rendezéséről. A nyilatkozat szerint a fontos problémát háromféle módon is meg lehetne oldani:

1. Az országhatárok megváltoztatása olyan módon, hogy egyáltalán ne, vagy csak egészen jelentéktelen mértékben maradjanak nemzeti kisebbségek.

2. Az idegen fajú és idegen nyelvű lakosság részek áttelepítése abból a célból, hogy az országhatárok megváltoztatása nélkül tiszta nemzeti államokat teremtsünk.

3. A nemzetközi jogvédelem a kisebbségek számára.

Az első megoldás számára sohasem kínálkozott olyan jó alkalom, mint a világháború befejezése után, amikor majdnem egész Európa térképét újra rajzolták meg. Mindazonáltal ma már alig van tiszta nemzeti állam, hanem szinte az összes államoknak megvan a maguk kisebbségi problémája. Egy újabb kísérlet az országhatárok radikális megváltoztatására okvetlenül újabb háborút idézne elő, azonban javulást ezen a téren alig ígér.

A második megoldást, a lakosság kicserélését Törökország, Görögország és Bulgária megkísérelték maguk között. Ez a módszer kiméretlenség nélkül nem hajlítható végre és egyáltalán csak tisztán agrár, de földjéhez nem ragaszkodó lakosságnál lehetséges. A jelenlegi helyzetben csak a harmadik módszer marad hátra. A Népszövetségnek lehetőleg hamar meg kell állapítania a kisebbségi jog minimális programját és nemzetközi ellenőrző hivatalt kell teremtenie, amelynek feladata az lenne, hogy vigyázzon, vajon az államok betartják-e mindnyájan ezt a minimális programot? Ennek feltétele természetesen az államok ösztöne akarata arra nézve, hogy a rideg hatalmi elvről a jószereiség útjára térjenek le.

*

A szlovenszki magyarokat nagy ígérekkel próbálja a szlovák néppárt magához édesgetni. A pártvezér, Hlinka nemrégiben azonban igen őszintén nyilatkozott — az ígéretekről. Azt mondta: »Mi a kormányba nem léphetünk be és nem is lépünk be, amíg a pütsburgi egyezményt és ezzel a szlovák nemzet önálló nemzeti jellegét el nem ismerik. Ha tárgyalásra kerülne a sor, akkor ez lesz az első pont, amelynek elfogadása elengedhetetlen: a szlovákságot az alkotmánytörvényben kell nemzetnek elismerni. A szlovenszki kisebbségek jogait törvények biztosítják és védik. Mindazt, amit a törvény előír, megadjuk nekik, feltéve, ha nem maradnak kommunisták és nem árulnak el bennünket. Hol van egy olyan politikus, mint én, aki négy évig voltam a magyar időkben szlovákságom miatt bebörtönözve és mégis ilyen lojálisan beszéltek? Adták a magyarok nekünk egyetlen iskolát? Engedtek csak egyetlen szlovák papot is városi plébániához jutni? A szlovenszki magyarságnak annyi joga lesz, mint amennyit biztosít neki a törvény. Több nem. Csak nem küldhetek tőt tanítókat magyar faluba, vagy nem alapíthatok magyar iskolát tőt faluban? Elvem ez: közös jogok, közös terhek.«

*

A kisebbségi oktatásról szóló új román törvény a magyar közvéleményben napról-napra nagyobb viharokat ver fel. Az erdélyi lapok nagy cikkekben foglalkoznak a törvénnyel, amelynek rendelkezései igen súlyosan érintik a katolikus magyar iskolákat. A törvény megszavazásával kapcsolatban a magyar egyházak a következő kommunikét adták ki:

A magánoktatási törvény megszüveztetésének természetes következménye az, hogy kisebbségi körök a legkülön-

képpen kommentálják és a paragrafusokat hol kedvezően, hol pesszimistakusan magyarázzák. Ugyanis a törvény megszüveztése annyira homályos, annyira kétértelmű, hogy abban eligazodni a legjobb akarattal sem lehet. A belső elmentmondások egymásután következnek. Így egy példa: a törvény 17. paragrafusa kimondja, hogy a közoktatásügyi minisztérium a felekezeti iskolákkal azoknak felettes hatóságai útján érintkezik, kivéve azokat az ügyeket, amelyek a 26. paragrafusban foglaltaknak. A 26. paragrafus pedig felsorolja csaknem az összes elképzelhető ügyeket, kezdve az anyakönyvi kimutatásoktól föl a legintérmebb iskolai kérdésekig. Tehát egyik tétel lerontja a másikat, egyik paragrafus ellentmond a másikkal és így nem lehet csodálkozni

azon, hogy a törvény önkéntes magyarázóit nem tudnak azonos következtetésekre jutni. Végeredményben: a magánoktatási törvény a kisebbségi felekezeti oktatás alapvetően súlyos sérelmét jelent. Természetes az, hogy több irányban gyökerező jogainkért tovább is folytatjuk a küzdelmet, de viszont nem került az szóba, hogy a kisebbségi egyházak és a kormány megbízottai újból megkezdik a tárgyalásokat. Ellenben egy minapi értekezletünkön elhatároztuk, hogy mindent megteszünk abban az irányban, hogy a törvény végrehajtási utasítása ne súlyosítsa a helyzetet és hogy lehetőleg érvényt szerezzen azoknak az engedményeknek, melyeket a közoktatásügyi miniszter ur november elején az ismeretes 19 ponttal számunkra biztosított.

Párisnál kiáradt a Szajna

Az árvíz több külvárost elöntött

Párisból jelentik: A Szajna újból és váratlanul erősen megdagadt. A nagy borpincék Páris környékén a fűveszeti kert közelében veszedelmekben forognak, a földalatti vasut az orleansi pályaudvartól az orsay-i állomásig helyenként víz alatt áll, de a forgalmat még fönn lehet tartani, ellenben a Gare des Invalides utvonlán megszűnt a forgalom az árvíz miatt. Páris több külvárosa így Cren is, víz alatt van. Kétszáz családot ki kellett lakoltatni és az árvíz következtében sok gyártelepen szünetel az üzem, úgyhogy há-

romezer munkás kenyér nélkül maradt.

Luxemburgi jelentés szerint a nagy esőzések következtében mindennaposak a veszedelmes földcsuszamlások. Meserich mellett a hegyről nagy földrétegek szakadtak a trieri vasut pályatestére és a földcsuszamlás bedőléssel fenyegeti a vasuti alagutat.

A forgalmat csak átszállással lehet föntartani. Dikirchen környékén a Herrenberg megmozdult és a hegy lejtőjén lévő gyümölcskerteket lezudította a völgybe.

Anglia behajtja követeléseit Olaszországon

Jövő héten kezdődnek Londonban a tárgyalások

Londonból jelentik: A jövő héten kezdődő olasz-angol adósságrendező tárgyalások kapcsán azt írja a Times, hogy akkor, amidőn Anglia súlyos feltételeket vállalt Washingtonban az Amerikával szemben fennálló angol tartozások törlesztésére, lehetetlen Olaszországnak kedvezőbb feltételeket nyújtani és Olaszország nem fizethet ugyanolyan részleteket Angliának, mint az Egyesült-Államoknak, mikor Olaszország 110 millió font sterlinggel többel tartozik Angliának, mint Amerikának. Bármennyire szívesen könnyítene is Anglia az olasz adózók terhein, ezt nem teheti az angol állampolgárok rová-

sára és ezért kénytelen ragaszkodni követelése teljesítéséhez.

Az angol államkincstár azt kívánja, hogy eltérőleg az Amerikával kötött egyezménytől, Olaszország az első években nagyobb részleteket törlesszen.

Magától értetődő, hogy Anglia az olasz államadósságoknak egy részét hajlandó elengedni, de ez minden, amire Olaszország számíthat. Olaszország szerencsésen kilábal a háború súlyos bajaiból, gazdaságilag talpra állott, úgyhogy az angol viszonylatban kereskedelmi mérlegének passzivitása 7.25 millió fontról, amennyi a háború előtt volt, 1.75 millió font sterlingre apadt.

Az új bolgár kormánynak bizalmat szavazott a szobranje

Cankov lett a szobranje elnöke

Szófiából jelentik: Az új kormány csütörtökön mutatkozott be a szobranjében. Liapcev miniszterelnök felolvasta a kormánynyilatkozatot, amelyben legfontosabb feladatának a rend helyreállítását jelezte meg. Kijelentette, hogy a kormány amnesztiát fog hirdetni a leg-sürgősebben lát hozzá a menekültek letelepítéséhez, helyreállítja a pénzügyi egyensúlyt, támogatni fogja a gazdasági életet és szabályozni akarja a külföldi adósságokat. Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy az új kormány minden állammal békés és barátságos viszonyban akar állni.

A kormányprogram után vita fejlődött ki, végül a szobranje bizalmat szavazott a Liapcev-kabinetnek.

A szobranje elnökévé Cankov volt miniszterelnököt, alelnökévé pedig Terov volt pénzügyminisztert

választotta, azután január 20-ig elnapolta az üléseket.

Mint Zagrebből jelentik, a jugoszláv bolgár emigráció fellívást intézett Bulgária népéhez. A fellívásban felsorolják a bolgár földmivesszpart érdemeit és egyben részletesen foglalkozva az ország jelenlegi kül- és belpolitikai viszonyival, készséget nyilvánítanak arra, hogy bizonyos feltételek mellett hajlandók visszatérni hazájukba.

A fellívás szerint a bolgár emigráció tagjai pártra való tekintet nélkül visszatérnek Bulgáriába és békés munkával közreműködnek a haza és a nép érdekeiért való küzdelemben. A bolgár kormány

1. teljes és feltétel nélküli amnesztiát ad számukra és beszüntetik ellenük a politikai bünteslekményekkel összefüggő polgári pereket is.

2. ha a kormány a politikai fog-

lyokat szabadon bocsátja, ha az államvédelmi törvényt megszünteti és teljes politikai szabadságot biztosít.

A kiáltványt, a bolgár emigráció nevében ötvenen írták alá.

Kié volt

a novisadi hidsánc?

Adamovics István nyilatkozik Popovicki Pavle képviselő vádjairól

Novisad város legutóbbi közgyűlésén, mint megírtuk, Popovicki Pavle nemzetgyűlési képviselő azt a meglepő vádat emelte, hogy Novisad régi vezetősége 1921-ben, amikor a Duna-parti hidsáncokat megszerezte a városnak, rendkívül könnyelműen járt el. Popovicki szerint a város a hidsáncokért odaadta cserébe az államnak a volt közös, továbbá a futaki-utí honvédelmi nyakát, a repülőteret, az ott lévő laktanyákat, hangárokat és barakkokat. Pedig, így állítja Popovicki, a cserére nem volt semmi szükség, mert a hidsáncok nem állami tulajdon, hanem a város tulajdona volt. A felszólalás szerint Novisad város drága ingatlanokat adott cserébe a saját ingatlanaiért.

Ez a megállapítás természetesen élénken foglalkoztatja azokat is, akiket különben nem igen érdekel a közigazgatás és a városi politika. A hidsánc 200 katasztrális hold dunaparti terület, igen nagy érték, de nagy érték az is, amit a város adott érte. S ha Novisad vezetősége 1921-ben a város ingatlanait cserélte el ugyanezek a város ingatlanaiért, súlyos mulasztást követett el. A Bácsmegeyi Napló novisadi tudósítója felkereste dr. Adamovics Istvánt, az ügyvédi kamara elnökét, aki 1921-ben Novisad város főispán-polgármestere volt. Adamovics István Popovicki Pavle állítására vonatkozólag a következőket mondta:

— Az egész vád elapítatlan. A hidsánc egész területe az újvidéki 3230. számú telekkönyvi betétben volt feljegyezve és úgy látszik a város mai vezetőségének erről nincs tudomása és azt hiszi, hogy csak az 1. számú telekkönyvi betét tartalmazza a város birtokállományát.

— A 3230. számú telekkönyvi betétből mindenki megállapíthatja, hogy itt ugynevezett »megosztott tulajdonról« van szó, mely szerint az állam vagy a föld a város tulajdonát, viszont a földterület használatát és a rajta emelt épületek kizárólag a katonai kincstáré. Ezt, annak idején, 1748 február 23-án kelt és Maria Terézia által kiadott szabadságlevél, a mely Üvidéket szabad királyi várossá emelte, ugyanígy állapította meg.

— Ennek következtében a kincstár rendelkezik a földterülettel és ezen jogát Novisad városnak meg kellett váltani.

— Mindez különben teljes részletességgel körül van írva a város és a katonai kincstár közt 1921-ben létrejött és megkötött szerződésben is, mely szerint a kincstár lemond a hidsáncokra vonatkozó összes jogairól és birtokáról és lemond arról a szolgálmi jogáról is, a mely szerint a hidsánc területen kívül eső körülbelül 200 holdat kitevő területre birt, vagyis a kis és nagy Limáról.

— Kapcsolatos volt a szerződés 3. pontja szerint ez a megváltás az állandó hid felépítésével is, melyet az állam magára vállalt és így csodálom Popovicki Pavle képviselőtől, hogy a közgyűlésen ilyen nyilatkozatot tett, mert mi a város ügyeit legmesszebbmenő lelkiismeretességgel és korrektésséggel intéztük.

— A katonai kincstárral kötött szerződést már utódom, Stepcsevics Milan főispán-polgármester írta alá és azt én, mint városi főügyész készítettem el.

Adamovics István felvilágosításai a legteljesebb mértékben megnyugtatták a novisadi kedélyeket.

CIRKUSZ

Frank-vicek

A budapesti argot-ban a »frank« el-
tekezőjét jelenti a »link«-nek. Link az,
ami valótlán, hazugság, hamis, komoly-
talan, megbizhatatlan; ezzel szemben a
frank jelző a komolyságnak, megbizha-
fóságnak, tekintélynek, rendezett va-
gyoni viszonyoknak s egyéb tiszteletre-
méltó tulajdonságoknak jár ki. Például
Beitlen gróf frank, ellenben herceg
Windischgraetz link. Vagy hogy a pén-
zknél maradjunk, a zloty link, a dollár
viszont frank. A frank egyidőben frank
volt, de utjabban — különösen a Win-
dischgraetz-féle — már nem frank, ha-
nem link. Mindezt csak azért hozom fel,
hogy az olvasót előkészítem arra, hogy
az alább következő néhány vice frank-
vice ugyan, de egyáltalán nem frank
vice...

Egyik ur: Hallotta? Budapesten letar-
tatták negyven kávét.

Másik ur: Ne mondja! Miért?

Egyik ur: Hamis Frank-ot tettek a
kapucinerékbe.

Windischgraetzről uccát fog elne-
vezni a közmunkatanács.

Melyiket?
— Valószínűleg a Koronaherceg-uccát
és chevezik Frankherceg-uccának.

Amikor az első ezerfrankos elkészült
a katonai térképészeti intézetben, Gerő
őrnagy elvitte megmutatni Nádossynak.
Az országos főkapitány nagy örömmel
szemlélte a tetszetős bankot és mint is-
mert nőbarát különösen a rajta levő női
alakot tüntette ki figyelmével. A bank-
jegyen szereplő hölgy azonban nem rea-
gált a főkapitány érdeklődésére, mire
Nádossy tréfásan megfenyegette ujja-
val:

— Nono, maga kis hamis.

Kinek a költségén szállították át a
letartóztatottakat a Mankó-uccai fog-
házba?

— Grátis és frankó.

Kövéri: Olvasta, hogy Windisch-
graetz arra hivatkozott vallomásaiban,
hogy Pitt angol miniszter is hamisítat-
t hazafias célből francia bankjegye-
ket?

Soványi: Mindig mondtam, hogy ez
a Windischgraetz egy pittianer.

Két fajvédő beszélget.

— Te — mondja az egyik — én azt
hiszem, hogy Lendvai-Lehner is részt-
vett a hamisításban.

— Ki van zárva — feleli a beavatott.

— Miért?
— Mert akkor nem vizjel lenne a
bankjegyeken, hanem borjel.

— No, csakhogy vége van már az
áradásnak.

— A Béga meg a Tisza visszament,
igaz, de most meg az a Rába csinál ba-
jokat.

Mi a vád Nádossy ellen?
— Az, hogy előre értesítette a herce-
get arról, hogy keresik a komornyikot
és ezzel Windischgrätzöt követelt el.

Nádossy (átkopog a cella falán):
Mondja herceg, ércből készítettük mi
azokat a frankokat?

Windischgrätz (a másik cellában):
Dehogy, papírból.

Nádossy: Minek kellett akkor hozzá
egy Kovács?

Igaz, hogy Windischgrätz nagyon
hősiesen viselkedett a háboruban és pi-
cérnek öltözve kémkedett az ellenfél
főhadiszállásán?

— Kitélt tőle. Ő már akkor is frank-
lőr volt.

A vizsgálóbíró kihallgatja a lilomtip-
ró fonyódi tanítót.

— Maga elvetemült fráter — kérdezi
tőle — miért rontott meg ötven kis-
lányt?

— Hazafias felbuzdulásból.

Egy osztrák-magyar generális napló-
jából:

— Ha a haditérképek is csak olyan
jók voltak, mint a katonai térképészeti
intézetben készült frankok, akkor nem
volt vice elveszteni a háborút...

Elveheti Windischgrätz a bírósá-
g a hercegi koronát?

— Azt nem, legfeljebb a hercegi fran-
kot.

Gerő őrnagy, amikor először kihall-
gatták, félre akarta vezetni a nyomozó
hatóságokat és arra a kérdésre, hogy
hol készültek a hamis bankjegyek, így
válaszolt:

— A Franklin-nyomdában.

Hallotta, hogy Windischgrätzet a
kormány szabadlábra helyezi?

— Miért?

— Mert a svájci Orell Füssli drágán
készíti az új pengő-bankjegyeket és
Windischgrätz a feléért vállalta.

Amikor Szörtsey kormányfőtanácsost,
a Társadalmi Egyesületek Szövetségé-

nek elnökét letartóztatták, egy rende-
zeten felekezeti kormányfőtanácsos-
kollégája elégtétellel jegyezte meg:

— Hát őt is? Mű TESZ Isten?

A vizsgálóbíró: Ha szabadna kérde-
nem, Főméltóságú uram, mi volt az a
hazafias cél, amelynek érdekében a ha-
misítást el méltóztattak követni?

Windischgrätz: Na nézd csak, erre
még nem is gondoltam.

Nádossy, amikor az ügyészségen ki-
hallgatták, mindent tagadott és Sztrache
főügyész végül is már el akarta bocsá-
tani. Előbb azonban még egyszer meg-
próbálta rábeszélni az országos főkapi-
tányt, hogy tegyen beismerő vallomást:

— Nézd — mondta neki — én a te he-
lyedben mindent bevallanék.

— Könnyű neked — felelte Nádossy
— ha én nem lennék benne a pénzhami-
sításban, én is mindent bevallanék.

Két párisi beszélget a Banque de
France megbízottjának budapesti nyo-
mozásáról és Windischgrätz őrizetbe-
vételéről.

— Egy herceg francia bankjegyet ál-
lítottatott elő — mondja az egyik — ez a
magyar ügyességre vall.

— Az ellenben — feleli a másik —
hogy a herceget a francia jegybank ál-
lítottatott elő, a magyar ügyességre vall.
(—)

A román parlament elfogadta Károly trónörökös lemondását

A királyi herceget törölték a hadsereg kötelékéből

Bukarestből jelentik: Egész Bu-
karest lázas érdeklődése kísérte a
parlament ülését, amelyen Bratianu
miniszterelnök felolvasta Ferdinánd
király trónbeszédét Károly trónörök-
ös lemondásáról és gyermekének,
Michail hercegnek trónörökössé
emeléséről. A trónbeszéd a nemzet
elő tártá Károly trónörökös lemondó
levelét, amelyet Milanóból küldött
a királynak. A parlament szót-
többséggel elfogadta Károly lemondá-
sát. Az ellenzék vezérével a kor-
mányt tették felelőssé a tényekért
s azt kívánták, hogy vonja le a kon-
zekvenciákat. Károly herceg Romá-
nia trónjáról való lemondása követ-
keztében elvesztette politikai jogait,
katonai rangját, törölték a hadsereg
kötelékéből s a szenátus tagjai so-
rából.

A lemondott Károly tíz évig nem
léphet Románia területére s ezután
is csak a király vagy a régensség
engedelmével lakhat hazájában, Va-
gyonának kezelésére a bukaresti

törvényszék vagyonteljesítőt ren-
del ki.

Károly volt trónörökös vagyona
eltulajdoníthatatlan. Ezenkívül az
uralkodó vagyonából évi apanázszt
kap. Az uralkodó fogja értesíteni őt,
hogy milyen nevet választhat.

Bratianu kormányelnök a régens-
ségre vonatkozó törvényjavaslatot
is előterjesztette, mely szerint há-
romtagu régensség kerülne Michail
mellé, ha még kiskorú volna, mikor
a trónt el kellene foglalnia. A ré-
gensség három tagja: Miklós her-
ceg, a király másodszülött fia, a
patriarcha és a semmitűző elnöke.
Az ellenzék tagjai tiltakoztak a tör-
vényjavaslat ellen, melyet korainak
tartottak. A többség azonban meg-
szavazta.

A két törvényt, mely azonnal el-
nyerte a szentesítést, a Monitorul
Oficial hivatalosan meghirdeti s Bu-
karest üzleteinek kirakatai megtel-
tek az öt éves Michail trónörökös
arcképével.

A rumai temetőben agyonlőtte magát egy agrárminiszteri titkár

Basagics Mehmed tragikus élete és halála

Noviszadról jelentik: A rumai rend-
őrség pénteken értesítette a noviszadi
rendőrséget, hogy Basagics Mehmed
harminchat éves agrárminiszteri titkár
pravoszláv karácsony első napján a
rumai temetőben revolverrel félbelőtte
magát és nyomban meghalt.

Basagics, aki igen előkelő boszniai
muzulmán család sarja, igen tragikus
körülmények közt vált meg az élettől.
A fiatalember január 2-án Beogradból
Noviszadra érkezett és itt egy hotelban
szállt meg. Megérkezése utáni nap Ba-
sagics Mehmed testvére, Basagics Ilija
testőrkapitány a kabinetiroda telefonján
közölte a noviszadi rendőrséggel, hogy
fivére azval a szándékkal utazott Novi-
szadra, hogy ott öngyilkosságot kövessen
el és kérte, hogy öngyilkosságát akadály-
ozzák meg. A rendőrség részéről
nyomban intézkedtek, felkutatották Basa-

gicsot, aki a leghatározottabban kijelen-
tette, hogy eszeágbán sincs az élettől
megválni, Noviszadra csak azért utazott,
hogy ismerőseit meglátogassa. Miután
semmi olyan gyanu nem merült föl,
hogy a fiatal tisztviselő készül vala-
mire, a rendőrség eltekintett Basagics
megfigyelésétől.

Két nappal később egy noviszadi
autótulajdonos, aki Basagics régi ismerő-
se, amint autóján átment a Duna-hídon,
észrevette, hogy a miniszteri titkár fel-
tűnő idegesen sétál a hid gyalogjáróján.
Leszállt az autóról és odament a magá-
ban elmerült Basagicshoz és igyekezett
a lelkére beszélni, hogy ne kövessen el
semmi bolondságot, álljon el öngyilkos-
sági tervétől. Basagics azonban makacs-
kodott:

— Én már az egész életet meguntam,
tovább nem bírom.

Hosszas kérések után végre mégis
engedett és megígérte ismerősének,
hogy nem lesz öngyilkos, hanem új
életet kezd.

Fizikai munkát fogok végezni,
talán az jó hatással lesz rám. Vagy be-
vonulok egy kolostorba — mondotta:
Másnap fel is kereste Csirics Irenej
noviszadi görögkeleti püspököt, akit
megkért, hogy helyezze el egy klostromba.
A püspök megígérte, hogy kérését tá-
mogatni fogja és azon lesz, hogy lelki
békéjét visszaszerezje. Megkérte, hogy
három-négy nap múlva keresse föl,
addigra biztos választ adhat neki.

Basagics azonban időközben eltűnt
Noviszadról, Rumára ment, ahol agyon-
lőtte magát. A rumai csendőrség bucsu-
leveleket talált nála, melyeket testvérei
hez és rokonaihoz intézett.

Elfogták

az adriai csempészkirályt

Két pénzügyőr izgalmas kalandja
a csempésztanyán

Prekóból jelentik: A pénzügyőr-
ség a görög-keleti karácsony nap-
ján elfogta Sárin Lovret, a legve-
szedelmesebb adriai csempészt, a
kit a dalmát partokon a csempé-
szek királyának szoktak nevezni.

A tengeri csempészes a jugoszláv
partokon az utóbbi időben annyira
elcsaporodott, hogy a pénzügyőr-
ségek kettős őrszemeket állítottak
fel a csempészes megakadályozá-
sára. Egy ilyen kettősőrszem, a
melynek Bulat Simon és Er-
cegovics Lukács pénzügyőrök vol-
tak a tagjai, szerdán este a prekói
hidnál észrevették, hogy Zára felől
egy vitorlás hajó közeledik. A
pénzügyőrök rögtön megismerték,
hogy a hírhedt Sárin Lovre hajója
közeledik. Lesbe álltak és amikor a
vitorlás nem messze Prekótól ki-
kötött, beugrártak a hajóba és meg-
adásra szólították fel a csempésze-
ket. A csempészek szívesen megad-
ták magukat, de a kikötő helyett a
vitorlást a nyílt tengerre irányítot-
ták és amikor kedvező széllel ki-
érték az öbölből, megtámadták a
pénzügyőröket.

Bulat pénzügyőrt két csempész
megragadta és a tengerbe dobták,
majd hosszas dulakodás után le-
fegyverezték a hatalmas erejű Er-
cegovicsot is és a tengerbe dobták.
A pénzügyőrök szerencséjére a kö-
zelben feltűnt egy nagy hajó és a
két pénzügyőr torkaszakadtából se-
gítségért kiáltott. A csempészek
a hajó láttára megijedtek, újból fel-
vették a vitorlásra a pénzügyőröket
és megtiltották nekik, hogy a mel-
lettiük elhaladó hajótól segítséget
kérjenek. A pénzügyőrök engedél-
meskedtek és a csempészhajó nem-
sokára kikötött. A pénzügyőrök
a csempésztanyára vitték, majd
százezer dinár hallgatási díjat ad-
tak nekik és elbocsájtották őket. A
két pénzügyőr azonnal jelentést
tett felettes hatóságánál, majd
nagy készültséggel visszamentek a
csempészek lakására és Sárin Lov-
ret az egész bandájával együtt le-
tartóztatták. A csempésztanyán
több millió dinár értékű csempész-
árut találtak, főként selymet és ara-
nyat. A csempészárut lefoglalták és
a törvény értelmében az áru érté-
kének ötödrésze fejében nyolc-
százezer dinárt a két pénzügyőr
kapott.

RUHASZÜKSÉGLET

legelőbban s legelőbban

szóval

NÁVAY ISTVÁN ÉRTESÍTŐSZEKCIÓ

Subotica, Somfői út 2. Garantiált

angol és cseh nyelvekből dus választék

Zadravec tábori püspök ellen eljárás indult a frankhamisítás miatt

A püspök is tudott Windischgraetzék vállalkozásáról — A rendőrség gyanúsítottként hallgatta ki Zadravet és áttette az aktákat a hadbíróshoz — Báró Perényi Zsigmondot beidézték a rendőrségre — Gömbös Gyulát a lakásán hallgatták ki Emmery újabb szenzációs meglepetéseket helyez kilátásba — Ulain ellen büntett feldicsérése miatt büntető eljárás indult — Nyolc napra betiltották a „Világ” megjelenését — Lázics Zsika, a közbiztonsági osztály főnöke Budapestre utazott

Franciaország döntőbírósa elé viszi a frankhamisítás ügyét

Budapestről jelentik: A frankhamisítási bűnügy pénteki nyomozásának szenzációja, hogy

megindult az eljárás Zadravec István tábori püspök ellen is.

Általában mind jobban terelődik a nyomozás a fajtvedők felé, amit eddig ugylátszik a kormányon kívül álló okok akadályoztak meg. Pénteken már Gömbös Gyulát is kihallgatták a frankhamisítási ügyben.

A budapesti rendőrség és a francia hatóság kiküldöttjei közt ellentétek merültek fel, mert

a budapesti rendőrség már be akarja fejezni a nyomozást, míg a francia detektívek még fontos adat megállapítását és előkelő személy szerepének tisztázását kívánják.

A kormánypárt körében az utolsó buszonnegy óra alatt az a vélemény kerekedett felül, hogy a nyomozás erélyes lefolytatásával nem lesz szükség kormányrekonstrukcióra. Ellenzéki körökben, sőt az egységspárt mérsékelt csoportjában is azonban lehetetlennek tart-

Zadravec tábori püspök is tudott a frankhamisításról

A frankhamisítás ügyében folyó nyomozásról péntek délután a következő hivatalos jelentést adták ki:

A pénteki nap folyamán a rendőrség megkezdte és előreláthatólag estig be is fejezte azokat a kihallgatásokat, amelyek a rendőri nyomozás befejezéséhez szükségesek.

A rendőrség kihallgatta Zadravec tábori püspököt, mert egyes jelekéből arra lehet következtetni, hogy a bűncselekményről neki is tudomása volt. A püspök előadta, hogy ő tényleg tudott arról, hogy a tartóztatottak hazafias célból mozgalmat kezdenek,

de amikor bizonyos körülmények folytán tudomására jutott, hogy ezt a célt milyen eszközökkel szándékoznak elérni, a további közreműködést elhárította magától.

A püspök vallomásától felvett jegyzőkönyvet az abban foglalt vallomás illetékes elbírálása céljából áttették a püspök személyére nézve illetékes hadbíróshoz.

Zadravec a magyar nemzeti hadsereg szolgálatában áll s így óránéze a katonai bíróság illetékes.

Az Iványi-uccai lakásán súlyos betegségben fekvő

Gömbös Gyulát tanuként hallgatta ki péntek délelőtt a rendőrség, mert a frankhamisításban résztvevő néhány fiatalemberrel a múltban összeköttetésben állt és egyes terheltek rá is hivatkoznak.

Gömbös Gyula kijelentette, hogy a frankhamisítási ügyről semmiféle tudomása nem volt és csak utólag a hírlapokból értesült az ügyről.

A rendőrség — folytatja a hivatalos jelentés — pénteken az Állami Térképészeti Intézet egy tényleges és egy nyugdíjas alkalmazottját előállította és őrizetbe vette. Ezeknek kihallgatása fo-

ljk, hogy a frankhamisítási ügynek ne legyenek komoly politikai következményei.

Minden jel arra vall, hogy a nemzetgyűlés most már csak e hónap 19-én ül össze. Az ellenzék azzal akarja megkönnyíteni Bethlen miniszterelnök helyzetét és munkáját, hogy lojális passzivitásban várja meg a bűnügy felderítésének végét. Ennek ellenére most már ugylátszik, hogy ez a 19-iki ülés nem lesz mentes a botrányoktól és ezeket a botrányokat kétségtelenül a fajtvedők provokálják magatartásukkal, a melyet nemesak az ellenzék, hanem a kormánypárt is valóságga inzulturnak tekint.

A kormánypárt nagyrésze maga is szükségesnek tartja, hogy a pártban helyet foglaló fajtvedőcsoporttól megszabaduljon és a szélsőjobboldallal kacérkodó miniszterek lemondását kívánja.

Egvelőre minden attól függ, hogy Bethlennek lesz-e ereje végrehajtani azt a tisztító munkát, amit olyan határozottan megígért, mert első sorban a polgári ellenzék ettől teszi függővé további magatartását.

lyamatban van. Gerő László tanácsos, az Állami Térképészeti Intézet igazgatója és társai ellen felettes hatóságaik a fegyelmet eljárást megindították és őket állásuktól felüggesztették. Tekintettel arra, hogy az ügy felderítésén részletei valószínűleg még pénteken tisztázódni fognak, a rendőrség az ügy összes aktáit már szombaton átteszi az ügyészséghez, amely alkalommal a rendőrség az ügy részleteiről is tájékoztatni fogja a közönséget.

Eljárás indult Zadravec ellen

Zadravec páter tábori püspök ellen a honvéd hadbíróshoz az eljárást folyamatba tette. A püspök Zboray Miklós dr. volt nemzetgyűlési képviselőt nevezte meg védőjének.

Horthy és Zadravec

A hivatalos jelentés, amely bejelenti, hogy Zadravecnek is van valami része a bűnügyben, két szempontból keltett nagy feltűnést. Elsősorban azért, mert Zadravec István tábori püspököt is mint a frankhamisítási ügy gyanúsítottját említi, holott Zadravec egyike a kurzus legnagyobb tekintélyeinek. Zadravec Ferencendy házfőnök volt Szegeden, amikor a proletárdiktatura alatt politikálni kezdett. Szélső jobboldali felszavakat hangoztatott az első szegedi ellenkormány idején és amikor a magyar nemzeti hadsereg Horthy Miklós fővezérlele alatt megalkant, a Ferencendy szerzetes a nemzeti hadsereghez csatlakozott és a kommun bukása után Horthyval együtt vonult be Budapestre. Horthy Miklós tábori püspökké nevezte ki Zadravecét, aki azóta is legbizalmasabb embere a kormányzónak. Miután a tartóztatott Nádossy Imre országos főkapitány is Horthy legbizalmasabb emberei közé tartozott és most Zadravecről is kiderül, hogy részes volt a frankhamisítási ügyben, a körülmények

e feltűnő összetalálkozásából messze-menő következtetést vonhat le.

Gömbös Gyula szerepe

Ugyancsak feltűnést kelt a hivatalos jelentésnek az a része, amely Gömbös Gyula tanukénti kihallgatásáról számol be. Gömbösről tudvalevőleg egy bécsi lap azt a hírt közölte, hogy fegyveres

Emmery további meglepetéseket helyez kilátásba

A hivatalos jelentéssel szemben, a mely a nyomozás gyors befejezését helyezi kilátásba, érdekes nyilatkozatot tett pénteken Jules Emmery, a Francia Nemzeti Bank kiküldöttje, aki az újságíróknak a következőket mondotta:

— Kétségtelen, hogy már nagyon tekintélyes összegeket helyeztek el külföldön a frankhamisítók. Egész Európa tele van hamis ezerfrankosokkal és naponta érkeznek jelentések Európa különböző nagyvárosaiból, hogy felfedeztek hamis ezerfrankosokat. A hamisítóknek valószínűleg Párisban, vagy közvetlen környékén van a beváltóközpontjuk és onnan küldik azt társaiknak a hamis bankjegyeket.

Arra a kérdésre, hogy várható-e újabb letartóztatások, Emmery így felelt:

— Magától értetődik, hogy lesznek

Hogyan készültek a hamis bankjegyek

A Térképészeti Intézet leartóztatásban levő igazgatóját, Gerő Lászlót újból kihallgatta a rendőrség. Gerő jegyzőkönyvi vallomásában elmondotta, hogy a gépek felállítása körülbelül kilenc napig tartott.

Ebből a kilenc napból négy a szállításokkal telt el. A hamis ezerfrankos bankjegyek kliséinek készítése 1925 januárjában kezdődött és tartott két hónapig. A munkálatokban Sarf Nándor, Virág János és Hála József segédkezett, akik valamennyien

esküt tettek arra, hogy nem fogják a hamis frankok készítésének titkát elárulni

és nagyszerűen dolgoztak is együtt körülbelül két hónapig.

Amikor a klisé megvolt, rendkívül nagy gondot okozott, hogy a megfelelő papírost honnan tudják megszerezni, mert mikor Gerő László aprólékosabban megvizsgálta azt a valódi ezerfrankost, amelyet mintául kapott Windischgraetz hercegtől, megállapította, hogy

a papír anyagát maguknak kell előállítaniok, mert különben a víznyomással a legnagyobb nehézségek lesznek,

olyan tökéletes víznyomást nem lehet adni, mint amilyen az eredeti bankjegyen szerepel. Nagy összeköttetései Gerő

papírmasszát szerzett és ezt a papírmasszát a Térképészeti Intézet egyik műhelyében dolgozta fel és látta el vízjelekkel.

Már akkor megállapították, hogy az első papírkészítési ügyetlen, mert a vízjelek elmosódnak. A papírmasszát nem tudták kellőképpen feldolgozni, durvább lett a papír, mint amelyet vártak és a körülbelül 70-75 millió koronába került

erővel akarja a fajtvedők részére megszerezni a hatalmat, amit azonban a lakásán betegesen fekvő fajtvedő-vezér erélyesen megcáfolt és nyilatkozatában feltűnő hétkülfény hangon emlékezett meg Bethlen miniszterelnökről. Hogy kihallgatását mégis szükségesnek találta a rendőrség, az csak azt bizonyítja, hogy a fajtvedő képviselőik is bele vannak keverve a frankhamisítási ügybe és biztosra veszik néhány fajtvedő-politikus letartóztatását.

Újabb előállítások

Gerő László vallomása alapján pénteken délelőtt előállításra került még nyolc munkás, akik a felszereléssel voltak elfoglalva, majd Parraggal együtt a gép leszerelését, tönkretételét és a gép megsemmisítését vállalják. Érdekes házkutatást tartottak egyékként pénteken délelőtt a rendőrség emberei azokon a helyeken, amelyeket Gerők a gép vásárlásával kapcsolatban mint közvevítőket neveztek meg, valamint annál a három előkelő emberről is megjelentek a detektívek, akik látogatónak voltak a pénzhamisító műhelynek.

újabb letartóztatások. Olyan ez az ügy, mint a kilőtt puskagolyó, nem lehet tudni hol fog megállni.

Amilyen meglepetés ért bennünket már eddig is, olyan előkelő személyek letartóztatására került már eddig is sor, hogy már nem is érhet bennünket meglepetés. Véleményem szerint azonban nagy ut van még előlg, amíg a bűnügyet teljesen kiderítjük és amíg valamennyi bűnös az igazságszolgáltatás kezére jut.

Jules Emmery e végső megállapításra tulajdonképpen válasz a hivatalos kommunikáció, amelyből az derül ki, hogy a rendőrség mielőbb szeretné a nyomozást befejeztesnek nyilvánítani, míg a francia detektívek szerint még sok adat és sok személy szerepe szorul tisztázásra és így a nyomozás még nincs befejező stádiumban.

munka teljesen hasznavehetetlenné vált. Már 1925 márciusában megkezdtek volna a hamis frankok gyártását, ha a papír sikerült volna.

Új papír készítéséről kellett gondoskodni, sőt a kliséket is újra kellett csinálni.

Körülbelül március közepétől készen voltak a klisék, rendben volt a papíros és megkezdődhetett a nyomás. A nyomdai munkák elvégzése már nagyobb gondot nem okozott, mert sikerült Budapesten egy ugynevezett pénznyomó készítőjét megszerezni. A Leipziger Schnellpresse Aktiengesellschaft ugyanis a Jegyintézetnek egy gyors pénznyomó gyorssajtót kínálta megvételre. A Jegyintézetnek azonban erre a gépre nem volt szüksége és ekkor vásárolta meg a gyors készítő pénznyomógépet minden valószínűség szerint Windischgraetz Lajos herceg.

Amikor a klisé és a papíros teljesen megvolt, a gyorssajtót is sikerült megszerezni és az ugynevezett alagsorban, a Térképészeti Intézet helyiségeiben fel is szerelték, akkor ugyanoda egy másik hatalmas nyomdai gépet szereltek, a mely szintén a bankhamisításhoz volt szükséges.

A készítőjét Spanning László nyomdász és Parrag Ferenc műszerész kezelte, míg a nagy, villanyerőre berendezett lapos nyomógép Kis Lajos gépmesterre volt bízva.

Ezek a gépek éjjel-nappal munkában voltak és egyre sikerültebb bankjegyeket állítottak elő.

Amilyen izgatott volt az előkészítési munka, amely hat hónapot vett igénybe, annyira nyugodt volt az ezután következő körülbelül másfélhónapos banknyomási munkálat.

Naponta legfeljebb két-három órát

dolgoztak a gépek és lent az alagsorban, a Térképészeti Intézetben, 10—12 ember állta körül ilyenkor a készülő bankjegyeket.

Ezek emelték ki a gépekből és minden egyes ívet külön-külön alaposan átvizsgálták, nem csúszott-e félre valahogyan a papíros. A vizsgálat rigorózus volt. Az íveket egy hatalmas asztalra terítették ki egymás után és ha csekély halványodást, vagy eltulodást láttak, az ívet azonnal megsemmisítették. Napjában három órai munkánál 30—35-ször kellett megállítani a gépet, egyes részleteket kiemelni, ahogy nyomdásznyelven mondják, aláírásztani, ami annyit jelent, hogy bizonyos helyeken a papír mélyebb nyomását kellett biztosítani. Ezzel magyarázható, hogy a bankjegyek egy részén a vízjegyek tökéletesek, mert ezeknél már a nyomdászszakmunkát úgy végezték el, hogy sötétebben jöjjenek ki az alakok és a betűk, tehát világosabban lássék a vízjegy.

A Térképészeti Intézet előkelő látogatói

Gerő elmondotta vallomásaiban, hogy a Térképészeti Intézet alagsori helyiségében több ízben magasállású előkelőségek, akik alaposabban megnézték, hogyan készülnek a hamisítványok és elmagyaráztatták maguknak a technika minden apró ügyeskedését és fortélyát.

Megvizsgálták a bankjegyeket és a vizsgálatnál úgy nyilatkoztak, hogy az a csekélység, hogy a hamisítvány papírosa valamivel durvább, mint az igazi, igazán nem jelent veszedelemet. Hisz ők maguk is megfogták a valódi és a hamis bankjegyet és ezt mondták:

— *Lehetőleg láikusoknál kell elhelyezni a pénzt, akik nem néznek ilyen kiséregekre.*

Gerő őrnagy hír szerint megnevezte azokat, akik az alagsori helyiségben megfordultak és a rendőrség már intézkedett, hogy kihallgatásuk megtörténjen.

Gerő László Linder szárnysegéde volt

Gerő László őrnagy, aki tudós hírében áll, az összes letartóztatottak közül még a legőszintébb vallomást tette a rendőrségen, amiből az látszik, hogy ő valóban csak azért vállalkozott a hamis frankok készítésére, mert a hamisításban résztvevő előkelő emberek befolyásolták.

Gerő különben érdekes pályát futott be. Az 1918-as októberi forradalomban is szerepet játszott, Linder Béla akkori hadügyminiszter szárnysegéde volt. Az ő nevéhez fűződik a Magyarországon átvonuló Mackensen-hadsereg leszerelése és Mackensen tábornok Fátira való internálása.

A rendőrségen délelőtt megjelent Emmery, a francia állambank inspektora és hosszasan beszélt Gerővel, aki részletesen elmondotta neki a hamis frank-gyártás technikai előállítását. Emmeryt meglepte a bankjegykészítésnek Gerő által kitalált zseniális módja és nagy súlyt helyezett rá, hogy az egészről tiszta képet alkosson, miután így akarja megállapítani, hogy miképp lehetne megakadályozni a frank hamisítását.

Új letartóztatások

A rendőrség délelőtt a Térképészeti Intézetből bevitte a főkapitányságra annak a gépnek leszerelt alkatrészeit, mellyel

a hamisításhoz szükséges papírost gyártották és a vízjelet nyomták.

Gerőt újból kihallgatták és vallomása alapján őrizetbe vették a Térképészeti Intézet több alkalmazottját, Sári Nándort, Velösi Bélát, Pipik Antalt és Ágoston Jánost.

Az Est pénteki száma írja, hogy pénteken délelőtt fél tizenegy óra tájban

detektíveket küldötték ki a térképészeti intézetbe, hogy ott házkutatást tartssanak, mert Gerő László vallomása szerint az ócskavaskereskedőnél talált gépen kívül még egy nagy Offset-rendszerű gép dolgozott a térképészeti intézetben. A detektívek

ugyanazon a helyen, ahol 1925 májusában felállították, megtalálták a Térképészeti Intézetben az említett hatalmas gépet, amelyen a legtöbb frankhamisítvány készült.

Még egy bankóprés?

Az Est közlésével szemben a nyomozás adatai alapján megállapítják, hogy vagy gyorsajton, vagy kézigépen könyomással gyártották a hamis ezerfrankosokat. Az említett Offset-gép nem volt felszerelve és nem is volt olyan állapotban, hogy pénzgyártásra

Báró Perényi Zsigmond a rendőrségen

A rendőrfőkapitányságon pénteken délelőtt újabb kihallgatásokat rendeltek el. Többek között intézkedés történt az iránt, hogy

kihallgassák báró Perényi Zsigmondot,

a Nemzeti Szövetség elnökét, aki egy elnökségben foglalt helyet Szörcey Józseffel. Gondoskodtak arról is, hogy a Társadalmi Egyesületek Szövetségének elnökét, akik nagyon ismert előkelő és vezető társadalmi

Windischgraetz kauciót akart letenni?

Strache főügyész pénteken délelőttől kihallgatta Windischgraetz herceget, aki bizonyos nem egész világos részletekben tett vallomást.

A kihallgatás után Windischgraetz herceg magához kérte védőjét, Dánér Bélát, akinek

panaszkodott, hogy nem bírja a fogházat idegekkel és arra kérte, hogy rokonságától szedjen össze pár milliót és azt ajánlja fel kauciónak.

Dánér felvilágosította a pénzhamisító

Megindult az eljárás Ulain ellen

Bethlen miniszterelnökénél pénteken délután megjelent Rakovszky belügyminiszter, Pesthy Pál igazságügyminiszter, Strache Gusztáv főügyész és Marinovich főkapitány, akik hosszasan tanácskoztak a nyomozás legújabb stádiumáról és a délelőtti megtett intézkedésekről.

A tanácskozás után kommunikét adtak ki, amelyben közlik, hogy

A királyi ügyészség Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselő ellen a frankhamisítással kapcsolatban tett

Nyolc napra betiltották a Világot

A belügyminisztérium pénteken hivatalos kommunikét adott ki, mely közli, hogy Rakovszky Iván belügyminiszter a Világ megjelenését nyolc napra betiltotta, azzal az indoklással, hogy a lap

Jugoszlávia is ellenőrzi a budapesti nyomozást

Beogradból jelentik: A frankhamisítás ügye már a jugoszláv közvélemény érdeklődésének is a középpontjába került. A budapesti és a párisi rendőrség nyomozását Beogradban is nagy figyelemmel kísérik és általánossá vált az a vélemény, hogy a Novogradistén leplezett dinárhamisítás és a frankhamisítás között összefüggés van. A külügyminisztériumban már is foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy milyen módon védjék meg a kisantant-államok valutájukat hasonló merénylet ellen. Beavatott helyen úgy tudják, hogy

a kisantant-államok kormányai közös lépésre készülnek és követelni fogják, hogy a szenzációs bűnügy legapróbb részleteit is felderítsék, hogy a bűnösök megfelelő büntetésben részesüljenek és hogy a károsult államok a legteljesebb mértékben kártérítést kapjanak.

A kisantant reméli, hogy akcióját a

lehető volna használni, de ha sikerült volna felállítani a térképészeti intézetben, akkor sem használhatták volna a titokban dolgozó pénzhamisítók, mert működése olyan nagy zajjal jár, hogy a dűbörgés mindenestre elárulta volna a munkát.

Az Offset-gép forgalmi értéke ötszázmillió magyar korona.

Szörcey kihallgatása

Szörcey József dr. kihallgatása, a mely pénteken reggel kezdődött, mind-egyedül állott-e Windischgraetz társaságában. Ugyancsak gondoskodás történt, hogy Laczkovicsot, a Térképészeti Intézet volt vezetőjét szintén hallgassák ki. Laczkovics volt ugyanis abban az időben a Térképészeti Intézet vezetője, amikor ott a gépeket elhelyezték. Intézkedtek a Térképészeti Intézet másik két vezetőjének kihallgatásáról.

szerepet betöltő nevek, szintén kihallgassák,

mert tisztázni akarják azt, hogy Szörcey egyedül állott-e Windischgraetz társaságában. Ugyancsak gondoskodás történt, hogy Laczkovicsot, a Térképészeti Intézet volt vezetőjét szintén hallgassák ki. Laczkovics volt ugyanis abban az időben a Térképészeti Intézet vezetője, amikor ott a gépeket elhelyezték. Intézkedtek a Térképészeti Intézet másik két vezetőjének kihallgatásáról.

herceget, hogy hiábavaló minden kísérlet, mert semmi remény sincs arra, hogy

a bíróság bármilyen nagy kaució ellenében is szabadlábra helyezze.

Nádossy szintén magához hívatta védőjét, dr. Erdélyi Jánost. A védővel együtt — az ügyészség engedélye alapján — megjelent a fogházban Nádossy felesége is, aki az egyik alügyész jelenlétében magánügyekről beszélt a fogoly volt országos főkapitánnyal. A beszélgetés hosszu ideig tartott.

és a lapokban megjelent nyilatkozata miatt a büntető eljárást folytatnia tette.

Az ellenzéki pártok az eljárás megindítását követelik Eckhardt Tibor ellen is.

Az Ébredők elnöke ugyanis a Szózatban és a csütörtöki fájvédő vacsorán nemcsak hogy dicsérte a frankhamisítók »nemes intenciókból eredő« cselekedését, de lehazaárulóba és akasztófát követelt mindazoknak, akik a bankóhamisítók megbüntetését követelik.

az ország külpolitikai érdekeit súlyosan érintő cikkeket közölt. A belügyminiszter végzését péntek délután kézbesítették Feleki Gézának, a Világ felelős szerkesztőjének.

két európai nagyhatalom: Franciaország és Anglia is támogatni fogja.

A kisantant-államok erőlyes akciójával összefüggésben áll az, hogy Popovics Tihomér budapesti jugoszláv követ váratlanul Beogradba érkezett. Popovics megérkezése után nyomban a külügyminisztériumba ment, ahol hosszasan tanácskozott Ninesics külügyminiszterrel. A tanácskozásról mindössze az a hír szivárgott ki, hogy a kormány Popovics követet elutasítása előtt fontos instrukciókkal fogja ellátni.

A külügyminisztériumban pénteken délelőtt megjelent Hory András beogradi magyar követ is, aki Markovics Jován helyettes- külügyminiszterrel folytatott tárgyalásokat.

Hory követnek a külügyminisztériumban tett látogatását szintén összefüggésbe hozzák a frank- és a dinárhamisítással.

A külügyminisztériumban lefolyt tanácskozások eredményéről tekintik azt a körülményt, hogy

a kormány megbízásából Lázics Zsika, a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának főnöke pénteken Budapestre utazott, hogy személyesen megfigyelje a frankhamisítók elleni nyomozást.

A kormány hír szerint Lázics osztályfőnök jelentésétől teszi függővé további lépéseit.

Kétszáz hamis ezerfrankos Milánóban

Milanói jelentés szerint az ottani lapok hasábos tudósításokban foglalkoznak a titokzatos Anders André és Selesu ügyével, akik Milánóban és környékén helyeztek el mintegy kétszáz darab hamis ezerfrankost. Anders André és társa román utlevéllel érkeztek Milánóba, rendkívül sok bevásárlást eszközöltek és a kereskedők mindenütt a legnagyobb készséggel minden gyanu nélkül fogadták el tőlük a hamis pénzt. Selesunak teljesen nyoma veszett.

A Nemzeti Szövetség iródaiban szortírozták a hamis bankjegyeket

Szörcey József kormányfőtanácsosnak a TESZ ügyvezető alelnökének és a Magyar Nemzeti Szövetség társelnökének szerepéről a nyomozás vezetőinek az a véleményük, hogy a Szövetség nemcsak tudott a vállalkozásról, hanem aktív részt is vett a hamisítási ügyben. Ugy tudják, hogy

Szörcey hivatalos helyiségében saját maga szortírozta a hamis ezerfrankosokat.

Szörcey ezt tagadja és hivatkozik a Szövetség vezetőségére, amely igazolhatja, hogy a Szövetség helyiségében nem történetett ilyen munka. Erre vonatkozólag a kihallgatások folynak.

Benes a Népszövetség elé akarja vinni az ügyet

Párisból jelentik: A magyarországi frankhamisítás botrányáról a pénteki lapok azt írják, hogy az ügynek kétségkívül politikai következményei is lesznek. Ugy látszik, közös forrásból származik egyes újságoknak az a híre, hogy

Benes a Népszövetség elé akarja vinni a dolgot, sőt a »Gaulois« azt állítja, hogy a francia kormány fenntartja magának a jogot, hogy nemzetközi döntőbírótság elé terjessze az ügyet.

Benoist francia rendőrbiztos, aki tíz nap óta irányítja a francia rendőrség nyomozásait Budapesten, Bécsben és Milánóban, csütörtök este visszatért Párisba és azonnal kimerítő jelentést tett utjának eredményéről a rendőrigazgatóságnak.

A Matin utal arra, hogy a magyar pénzhamisítók és a német monarchista tényezők között szoros kapcsolat állott fenn.

A külügyminisztériumban kijelentették a sajtó képviselői előtt, hogy a francia kormány a legnagyobb bizakodással tekint a magyar kormány erőlyes akciójához, amíg a legjobb eredményeket várja.

A párisi magyar emigráció azonban az egész ügyet igyekszik propaganda célokra kihasználni, ami abból is nyilvánvaló, hogy gróf Károlyi Mihály a párisi magyar munkásokat vasárnap délelőtt tíz órára gyűlésre hívta össze a billencourti városházára. Ő maga fog beszélni a frankhamisítás ügyéről.

MENYASSZONYI KRAMER
KOSZORU-PÁTYOL
KOSTER, PÁTYOL SOKOLSKA ULICA

Legjobb ajánlás
az új Moravetz Album

Kapható minden jobb könyvkereskedésben.

A hamis ezredinárosokat Németországban gyártották

Bogdanovics zagrebi rendőrfőnök Berlinbe utazott

Zagrebból jelentik: A Novogradiskán talált hamis ezer dinárosok ügyében a rendőrség tovább folytatja a nyomozást annak megállapítására, hogy kik készítették a hamis bankjegyeket. Eddig tizennégy letartóztatást történt.

A nyomozás adatai szerint a hamis dinárosokat Németországból, Duisburból hozták, ahol jugoszláv állampolgárokból álló bűnszövetkezet gyártotta azokat. Szerdán Zagrebben tartózkodott Lazics Zsika a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának főnöke, aki informálódott a nyomozás állásáról, aztán visszatért Beogradba.

Bogdanovics dr. a zagrebi rendőrség bünyügyi osztályának főnöke Berlinbe utazott, hogy Németországban nyomozzon a dináramisítók után.

Villany és egyéb szekaturák

A villanyról azt tartja a közhit, hogy ég. Miféleképpen azonban csak a malmok égnének és a kiházasító egyesületek. És nyári alkonyatkor az égálja, amely bihorban ég. A villany, az nem. A villany már Mózes érája alatt sem égett. A villany a legkonzekvensebb állat a világon. Nálunk a falon drótok futnak keresztül-kasul és az ajtó mellett van egy rejtélyes fekete gomb is. A multkor falusi rokonok érkeztek hozzánk és a nagynénim el akarta kápráztatni a kisfiút.

— Látod — mondta neki a városi ember mázsás fölényével — ha én ezt a gombot megcsavarom, kigyullad az a sok lámpa a mennyezeten!

A gyerek hitetlenkedve álmélkodott és a néni nagyot csavarintott a gombon.

— Egy-kettő-három — számolta, mint a fényképezék és a matematika-tanárok és jelezte a szemével, »most repül ki a sült galamb!«

A lámpa természetesen nem gyullt ki. — Jó vicc! — mondta a falusi Szigrid és elővette mellényzsebéből az öngyújtóját.

Aztán gyertyát hoztunk és gyönyörű kivilágítást rendeztünk az asztalon, kö-

zépén a lobogó lánggal égő öngyújtóval. Hajnaltájban aztán megijött az áram. Hogy hol kóborolt mostanig, azt nem lehessen tudni, csak beállított duhajul, tüzesen, olyan parázs jókedvvel, hogy csakhamar kigyulladt a vezeték és alig félóra alatt leégett az ebédlő. Még szerencse, hogy a téli körtéket sikerült megmenteni a trümből.

Szűvesztelkor éjjel előtt kialudt a villany, úgy, hogy Szubotícán mindenki félórával, pontosabban harminchárom és fél perccel hamarabb üdvözölte az újcsztendőt. Éjjelkor aztán pöfölgőleg beállott a hagyományos sötétség. A szűvesztetők egyáltalán nem voltak meglepve. Akkor lepődtek meg, amikor kigyulladt a villany. Egyébként ma este megkérdeztük a villanytelepet, hogy mi az oka ezeknek az egyiptomi világitási állapotoknak. A villanytelepi tisztviselő azt a megnyugtató választ adta, hogy ne izguljunk, ők is gyertya mellett dolgoznak. Ez a közös sors, amely a villanytelepet épp úgy sújtja, mint a többi áramfogyasztót, mindjárt más világitásba helyezi az egészet. Am világitásról beszélni mégis túlzás lenne.

A világitási zavaroknak morális ten-

denciája van. A villanytelep úgy gondolja, hogy:

1. a sötétben félnek a sötétben bujkáló elemek. A zseblámpa elemek természetesen továbbra is elemükben vannak.
2. a sötétben nem lát a szomszédja zsebéig a zsebmetsző, nem lát célozni a rablógyilkos és legfeljebb csak vaktában, ha szerencséje van, löheti te áldozatát,
3. a sötétnek örülnek a vakok és a pesszimisták, mert mindenki feketének látja a világot,
4. a rövidzárlatnak örülnek a csunya nők is, mert a sötétben minden ténben fekete,
5. a sötétben kifejlődik tapintó és szagló érzékünk, ez ember megy az orra után,
6. rövidzárlatkor a fogorvos a kritikus pillanatban visszadugja a zápfogat a paciens torkába és elmegy vacsorázni,
7. a szegény biccelő feltűnés nélkül távozhat a kafenából, zsebében a hagyományos ezüst esszajggal,
8. a táncoló párok tiszta lélekkel olvadhatnak össze a villanytelep leple alatt és közbe fel is engedhetnek és újra össze olvadhatnak és így tovább, míg csak ki nem süt a nap. A villanytól nem kell tartani. Kivéve a villámcsapástól avagy az édesmama villámzó szemétől.
9. -szer és utóljára: a villanytelep sorshuzást fog rendezni az előfizetők között. A szerencsés nyerők minden vasár- és ünnepnapon áramban részesülnek. Karácsonykor és husvétkor ünnepi áramlat és villanymasszázs.

(t. i.)

HIREK

Házasodjunk? ne házasodjunk?

A párisi *Manage* című lap, amely azzal az előre megfontolt szándékkal indult meg, hogy tisztázza a házasság problémáját, a következő fogas körkérdést intézte a társadalom kimagaslóbb személyeihez:

1. Milyen intézkedéseket tart ön szükségesnek, hogy a házassági intézményt a mostani válságán átsegítsük?

2. Házasodjanak-e a férfiak, vagy helyesebben cselekszenek, ha aggregények maradnak?

3. Lohetségesnek tartja-e, hogy valamilyen gazdasági vagy szociális reform segítségével módot nyújthatnak a házasságon kívül élő nőknek a házasságba való bevezetéshez?

A kérdésekre tömeges válasz érkezett. Ezek közül a legérdekesebb Cecilie Sorel, világhírű francia színésznő tippje:

— Annyi bizonyos, hogy a francia férfiak félnek a házasságtól. Ez a félelem ugyanolyan káros következményekkel jár, mint akár egy elvesztett háború. Csodálkozom, hogy a férfiak nem sietnek az anyakönyvvezető elé, hiszen a házasság szerelmet, anyaságot és családot jelent. Ezek közül egy is nagy boldogság, hát még — összevéve. Az én legszentebb meggyőződés az, hogy a férfiak bolondok, ha minél előbb meg nem házasodnak. A házasság gyönyörű nagy művészeti ösztönöket szabadít fel.

Nem érdektelen, hogy Cecilie Sorel, aki lelkesen ajánlja másoknak az anyakönyvvezetőt, maga sohasem lépett még eléje. Az oltár elé szintén nem. *Dranem*, aki éppen olyan híres komikus, mint amilyen híres drámai színésznő Cecilie Sorel, — szintén elmondotta véleményét.

— Én mindössze háromszor házasodtam meg s így nem lehetek még abban a helyzetben, hogy alapos véleményalkothassak magamnak a házasság intézményéről. Várjon a tisztelt szerkesztőség néhány hónapig, akkor már több tapasztalatom lesz s így bővebben nyi-

latkozhatom. Nem lehetetlen ugyanis, hogy akkorra a negyedik házasságom is a hátam mögött les:, négy házasság alapján pedig már lehet az embernek véleménye.

A párisi kabarék ragyogó csillaga, *Mistinguette kisasszony* esküdt ellensége a házasságnak.

— Ünnepelesen kijelentem, hogy a házasság nem érdemli meg azt a rokonszenvet, amelyet némely tökfilkó táplál iránta. *A házasság rosszul sikerült bohózat, nincsen csattanója, nincsen benne élet.* Különben is nem akarom magam szakértőnek feltolni ebben az ügyben, mert hála az én jó istenkémnek, még eddig nem kóstitam beléje. S hiszem a jó istenkét, hogy ezentul is távol tartja majd tőlem a megpróbáltatásnak ezt a keserűséggel telt kelyhét. A férfiaknak pedig csak annyit mondok, vegyenek rólam példát, ne engedjék magukat befogni, maradjanak önállóknak, amint hogy én is férfi nélkül élek.

Ha ezt a *Mistinguette kisasszony* mondja, akkor nekünk férfiaknak lovasias köteleességünk el is hiani.

A figyelmes olvasó ezután csalódottan állapíthatja meg, hogy ugyanott van a cikk végén, ahol az elején.

— A radikális klub elnöke Becskerekén. Becskerekéről jelentik: A becskereki radikális pártszervezet a pravoszláv karácsonyi ünnepekre várta *Zsifkovics Ljuba*, a radikális klub elnökének és *Vukicsevics Velja* képviselőnek a látogatását. A képviselők becskereki utazását összefüggésbe hozzák a pártszervezetben felmerült ellentétekkel, amelyek elsimítását *Zsifkovics Ljubától* és *Vukicsevics Veljától* várják. A képviselők becskereki utazása azonban elmaradt és hír szerint csak a jövő héten fog *Zsifkovics* és *Vukicsevics* látogatást tenni Becskerekén.

— *Radics István felgyógyult.* Zagrebból jelentik: *Radics István* közoktatásügyi miniszter, aki legutóbb Vukováron megbetegedett, már felgyógyult. Orvosi tanácsára azonban néhány napig szobában kell maradnia és ezért csak később utazhat vissza Beogradba.

— *A szovjetkormány főkonzult nevezett ki Londonba.* Londonból jelentik: Az orosz szovjetkormány főkonzult nevezett ki Londonba. Az új londoni főkonzul *Jasikov*, aki eddig hivatalos szovjetügynök volt Kanadában. Az új szovjetfőkonzul haladéktalanul Londonba jön Montrealból. Két évig töltötte be kanadai állását és ő írta alá a kereskedelmi szerződést Szovjet-Oroszország és Kanada között.

— *Dr. Vidmar és Aljechin a hastingsi sakkverseny győztesei.* Londonból jelentik: A hastingsi nemzetközi sakkverseny véget ért. A mindvégig izgalmas menetű verseny első és második díját dr. *Vidmar* Milán jugoszláv és *Aljechin* orosz sakkmeister nyerték meg.

— *Száznyolcvanhárom napos udvari gyász az olasz anyakirálynéért.* Rómából jelentik: Az olasz király elrendelte, hogy az elhunyt anyakirálynéért száznyolcvanhárom napos udvari gyászt tartsanak. Az anyakirályné holttestét a Pantheonban helyezték el.

— *Házasság. Egyszer.* Dezső Bácska-Topola és *Klára Bözsi* Baia folyó hó 6-án Budáresten házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— *A noviszadi sakkverseny.* Noviszadról jelentik: A függő- és az elhalasztott játszmák lebonyolítása folyamán *Feuer* nyert *Spitzer* ellen és *Spitzer* *Farkas* ellen. A *Rosenberg*—*Spitzer* játszma remi lett. A verseny utolsó állása: *Vidor*, *Rosenberg*, *Gribusin* 8, *Kulcsinszki* 7½, *Feuer* 6½ (1), *Csányi* 5½ (1), *Franconi* 5 (1), *Spitzer* 4½, *Farkas* 4 (1), *Kubáryi*, *Stein* 2½.

— *A francia kormánypart egy része külön szanáslási javaslatokat dolgozott ki.* Párisból jelentik: A baloldali karte adóügyi és szanáslási bizottsága kidolgozta a maga szanáslási javaslatait s azokat még a parlament összeülése előtt a karte három jobboldali partjának is bemutatja állásfoglalás céljából, azután a kamara elé terjeszti. A szanáslási terv négy részből áll. Az első javaslat intézkedéseket tartalmaz a pénz árfolyamának megszilárdítása és a devizapiac ellenőrzése céljából, a második javaslat a függő adósságok törlesztését szabályozza, a harmadik a törlesztési pénztár felállításáról és jövedelmeiről intézkedik, a negyedik pedig a forgalmi adó módosítását és rendkívüli nemzeti vagyondézsma kivetését határozza el.

— *A budapesti Galambos-cukrászda csődbe jutott.* Budapestről jelentik: A közismert Galambos-cukrászda tulajdonosa, Galambos Róbert kényszeregyezségi eljárást kért maga ellen. A cég aktívái kétmilliárd, passzívái pedig hélmilliárd magyar koronát tesznek ki.

— *Késelő tanító.* Noviszadról jelentik: *Bácska-Gradistén* pénteken délelőtt két tanító, *Katyanszki Jován* és *Cekics Gavriło* szerelmi ügyből kifolyólag összeveszttek. A veszekedés hevében *Cekics* előrántotta kését és *Katyanszkit* több helyen megszurta és a szemét is megsebesítette. *Katyanszkit* súlyos sérüléseivel beszállították a noviszadi kórházba. *Cekics* ellen megindult az eljárás.

— *Megfulladt a szalonnától.* Szatmárról jelentik: Pár nappal ezelőtt *Kiss Kálmán* kocsis hirtelen meghalt. Halála után az a hír terjedt el, hogy megmérgezték. Az ügyészség elrendelte a boncolást, amelynek során kiderült, hogy a kocsis halálát egy darab bőrös szalonna okozta, amely megakadt gégejében és ettől megfulladt.

— *Amikor Charlie Chaplin vízholdó fia, H. G. Wells kárpitos, Bernard Shaw nyomorgó kezdő volt.* Londonból jelentik: Egy irodalmi klub összejövetelén *Conan Doyle*, a *Sherlock Holmes* detektívregények híres írója, érdekes előadásban emlékezett meg néhány világhírű művész ifjúkori küzdelmeiről. *Conan Doyle* elmondta, hogy akkor került elő a névtelenség homályából, amikor az első detektívdarabját színre adták London egyik kisebb színpadán. Ez hozta meg a karrierjét, márhólnapra a közönség, direktorok és szerkesztők kegyeibe került. A kezdő író hálás maradt *Sherlockhoz* és évek hosszu során őt állította be regényei központjába. *Conan Doyle* első színdarabjának érdekes eseménye, hogy abban szerepelt először a gyerek *Charlie Chaplin* a világot jelentő deszkákon. Akkor azonban még nem mint színész tündökölt a rivalda fényében, hanem mint kis vízholdó fia. Mint statisza lépett fel *Conan Doyle* színdarabjában a híres *Budyard Kipling* is. *Conan Doyle* mint kezdő orvos működött, mikor lakása közelében *H. G. Wells*-nek, a világhírű regényírónak tönkrement a kárpitos üzlete. *Wells* az anyagi összeomlás után öngyilkosságot kísérelt meg, majd felgyógyulva irogatni kezdett. *Bernard Shaw*, a sovány ír, hónapok szobában, a legnagyobb nyomorban, baráti kölcsönökből éldegélt, mint tehetségtelen kezdő. *Conan Doyle* előadását a közönség oly nagy érdeklődése kísérte, hogy a közeljövőben meg kell ismételnie.

— *Kína angol-amerikai kölcsönt akar.* Londonból jelentik: *Csang-Cso-Lin* átakarja engedni helyét egy polgári kormányának, de csak azzal a feltétellel, ha Kína megkapja a nagy angol-amerikai kölcsönt és ha az idegenek előjogait Kínában megszüntetik.

— **A pápa az újságíráról.** Rómából jelentik: Páter Claret-nak, a Jézus Szíve Missziók megalapítójának tiszteletére a Vatikánban tartott ünnepségen a pápa kifejtette, hogy Claret modern szolgája volt az istennek, mert munkájában a legújabb eszközöket használta, amelyeket a régi idők nem ismertek, de amelyek ma tevése az életnek, így a sajtó és a könyv. Ha Szent Pál ma élne — mondotta a Szentaty — újságíró lenne. Ő, aki annyi levelet intézett a népekhez, eszméinek propagálására bizonyosan a sajtót használta volna.

— **A spanyol kormány sem fogadta Abd el Krim békekötését.** Madridból jelentik: Gordon Cuning volt angol kapitány, Abd el Krim békekötése, aki Párisban hivatalosan nem fogadták, Madridba érkezett. Illetékes helyről tudatták vele, hogy a spanyol kormány sem kíván vele tárgyalni, mire Cuning tovább utazott Tanger felé. Malvy francia képviselőt idevárják, mert újabb tárgyalások fognak megindulni a marokkói hadjárat folytatása és az esetleges békekötés körül.

— **Elvágta az ütőerét.** Arka Sándor szuboticei VI. kör lakos, lakásán véletlenül az ablakba esett és az üvegcszilánkok jobb karján elvágta az ütőerét. A mentők beszállították a kórházba.

— **Feloszlatták a bródi képviselőtestületet.** Szlavónbródból jelentik: Az oszjéki tartományi főispán a bródi községi képviselőtestületet feloszlatta és dr. Jagics Ivan kerületi főnököt a város területére kormánybiztosnak nevezte ki. Az új községi választásokat valószínűleg februárban ejtik meg.

— **Hirtelen halál a szuboticei munkáspénztár hivatalában.** Tine György hatvannégy éves napszámos pénteken délelőtt a szuboticei munkáspénztár hivatalában dolgozott. Munka közben köhögés vett rajta erőt, majd orrán száján eleredt a vér és a szerencsétlen ember néhány perc múlva meghalt. Halálát valószínűleg érszakadás idézte elő. Holttestét a mentők Frankopanska-uccai lakására szállították.

— **Romániában csak délután tárgyalnak a bíróságok.** Romániában a bíróságoknál új rend lépett életbe. Az új rend szerint valamennyi bíróság csak délután tart tárgyalást, délelőtt a bírák az írásbeli munkákkal foglalkoznak. Az új rendszert nem nagy örömmel fogadják Romániában.

— **Elhunyt francia zeneszerző.** Párisból jelentik: Paladilhe Emil zeneszerző esztendőkor Párisban nyolcvanegy éves korában meghalt. Paladilhe, aki a múlt század legismertebb francia operakomponistái közé tartozott, már tízenhárom éves korában feltűnt zongorajátékosságával és három évvel később Róma város nagydíját nyerte el. Huszonnyolc éves volt, amikor a párisi Opera-Comique színpadára első operáját. Nagy sikere volt »Le Passant« című dalművének, a legnagyobb díjszösszeget azonban »Patrie« (A haz) című operája hozta számára. Ekkor választották az Akadémia tagjává is. Dalművein kívül sikeresen foglalkozott az egyházi zenével is, oratóriumai, miséi mindmáig igen népszerűek Franciaországban.

— **Egy híres osztrák nőorvos halála.** Bécsből jelentik: Herzfeld Károly egyetemi tanár, az ismert híres nőorvos rövid betegség után hatvannégy éves korában meghalt.

— **A halátráitelt Lederer Gusztáv hívéért Pozsonyban letartóztatták.** Prágából jelentik: A Lidove Novini jelentik Pozsonyban, hogy ott Lederer Sándor, a halátráitelt Lederer Gusztáv hívéért letartóztatták. Állítólag kémkedett egy idegen hatalom szolgálatában.

Téli temetőben

*Fütsétek a temetőt
A téli zimankóban.
A halottakon jég ül
És emlékkön hó van*

*Rakjatok mélybe máglyát,
Mártsatok mélybe fátylát,
Decemberi halottak
Május tűzét hívánják.*

*Ujjakat nyirok fogja,
Szívükben fagyott kés van,
A csontjaik zacognak,
Amikor földrenges van.*

FALU TAMÁS.

— A második erdélyi irodalmi olimpiász előkészületei. Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Irodalmi Társaság, amely Erdély legszámottevőbb íróit és tudósait reprezentálja, hosszabb kényszerű szünetelés után újra megkezdte működését. A társaság most nyerte el jogi személyiséggének elismerését s engedélyt kapott felolvasó üléseinek rendszeres megtartására. A társaság önkétsége ebből az alkalomból megbeszélést tartott s megállapította az évi működésének programját. Elhatározták, hogy a megüresült tagsági helyeket betöltik s március havában megrendezik a második erdélyi irodalmi olimpiász Marosvásárhelyen. A társaság állandó jutalmak és díjak kitűzésével ösztönzi az irodalmi és tudományos tevékenységet serkenteni.

— **Házasság.** Dungyerszki Steván szarbovári földbirtokos fia, Dungyerszki Milán vasárnap tartja esküvőjét Jovánovics Minkával Bajáról.

— **Hivatalvizsgálat Zsabalyon.** Rajics Szvetisláv bácskai alispán Zsabalyon a községében hivatalvizsgálatot tartott. Az alispán teljes megelégedését fejezte ki Tomics Dimitrije községi jegyzőnek.

— **A szuboticei elemi iskolák statisztikája.** A szuboticei tanfelügyelőség elkészítette az 1925—1926. évi iskolaév statisztikáját. Szubotica város területén az elemi iskolákba összesen 7566 tanuló iratkozott be, 4045 a városban és 3521 a tanyákon. A tanulók közül 3922 fiú és 3644 leány. A szuboticei iskolákban 165 tanerő, 101 tanító és 64 tanítónő működik. Összesen ötvenhét tanyai és tizenöt városi iskola van. A tanyákon 59 tanterem van, a városi iskolában 83. A város belterületén tizenegy ovoda van, amelyben tizenegy ovónő 1118 gyerekekkel, 583 fiúval és 635 leánnyal foglalkozik. A tanulók nemzetiségi megoszlásáról nem tesz említést a kimutatás.

— **Felsőszécsényért három hónapi fogház.** Oszjékről jelentik: Orlics Szavica szlavinai lakost az oszjéki törvényszék felsőszécsényért három évi súlyos börtönrre ítélte. Felebbezés folytán a zagrebi ítélőtábla most foglalkozott ezzel az ügyvel és az elítélt büntetését három hónapi fogházra szállította e.

— **Tilos a szeszital Olaszországban fiataloknak.** Rómából jelentik: Az olasz nő- és gyermekvédelmi törvényjavaslatot a képviselőház túlnyomó többséggel elfogadta. E javaslat egyik igen fontos rendelkezése az, hogy a szeszitaloknak 16 éven aluli gyermekek számára való kiszolgáltatását szigorúan megtiltja. A javaslat többsége a szenátusban is biztosítottak látszik.

— **A haldokló aza rádió hívatta hazza fölföldről a fiát.** Londonból jelentik: A British Broadcasting Company egy statisztikát közöl, amely szerint harmincegy eset közül huszonöt ízben fogták fel súlyos hajók segélykérő üzenetét és leadóállomásaik segítségével sikerült in még idejében segítséget küldeni a veszélybe jutott hajóknak. A társaság, amely huszonöt nagy leadóállomással rendelkezik, rendkívüli esetekben magánosoknak is szolgálatára

áll. Legutóbb egy haldokló londoni asszony kívánságára, aki a fiát kívánta utoljára látni, a londoni rádió leadóállomás nyomban felhívta a párisi leadót, amelynek révén sikerült értesíteni a fiút anyja állapotáról.

— **Részeg jegyenc garázdálkodása.** Oszjékről jelentik: Jozics József yukovári borbély, akit gyilkosságért négy évi börtönrre ítélték — büntetését az oszjéki ügyészségi fogházban most tölti ki. Jozics a fogházban is folytatta régi mesterségét, ő lett a fogház borbélyja s mint ilyen szabadon mozoghatott az épületben. Legutóbb valahogyan szesz italhoz jutott és teljesen leitta magát, majd dühöngeni kezdett. Amikor a közelében tartózkodó fogházor le akarta csillapítani, Jozics ollót rántott elő zsebéből és azzal több helyen összeszurkálta a fogházort. Nagynehezen lefogták és egy magánzárába zárták, hol azonban tovább dühöngött. Beverte az ablakokat, a kályhát szétszedte. Az őrség csak hosszas küzdelem után tudta megvadásni. A dühöngő borbélyt most Mitrovicára szállítják büntetése kitétele végett.

— **Egy hónap alatt 1660 csőd Németországban.** Berlinből jelentik: A birodalmi statisztikai hivatal közlése szerint 1925 decemberében az Reichsanzeiger 1660 új csődöt hozott nyilvánosságra a csődön meg hiánya miatt visszautasított csődjelzési kérelmek beszámítása nélkül, azonkívül 1388 elrendelt vagyonfelügyeletet. Az előző hónapban a megfelelő számok 1343, illetve 967 voltak.

— **A novisadi szerb jótékony nőegylet estélye.** Novisadról jelentik: A novisadi szerb jótékony nőegylet vasárnap, január 10-ikén este a Sloboda nagytermében estélyt rendez, amelyen föllépnek Kirsanova énekesnő és Fortuna operaezenes, a beogradi opera tagjai.

— **A Ma Este legújabb száma** már megjelent a szokott érdekes tartalommal. A népszerű színházi újság e heti darabmellékletül két eredeti vígjátékot közöl.

— **Mulatságból — a halálba.** Oszjékről jelentik: Sličko Pál huszonkétéves kéményseprősegéd barátai társaságában egy vendéglőben mulatott. Reggel a kassé ittas Sličko azzal bucsuzott barátaitól, hogy most utoljára mulattak együtt. Barátai tréfára vették szavát, Sličko azonban a Dráva felé vette útját, ahol a vízbe ugrott. Holttestét még nem találták meg. Tetének oka ismeretlen.

— **Abezáni szegények karácsonya.** Bezdánból jelentik: A Bezdáni Katolikus Magyar Népkör intézőbizottsága a községben gyűjtést indított a szegény iskolásgyermekek felruházására. A gyűjtéshez vallási és nemzetiségi különbség nélkül egész Bezdán társadalma hozzájárult és így a nemes akció szép összeget eredményezett. December 23-án osztották ki szép ünnepély keretében az összegyűjtött pénzből vásárolt ruhamezőket a szegény gyermekek között. Fehérneművel, cipővel és felsőruhával teljesen felruháztak hét árva gyermeket, cipőt és felsőruhát kapott negyvennyolc gyermek, hárman fehérneműt kaptak, negyvenhárom szegény családnak öt-öt kiló liszt és egy-egy kiló bab jutott, husz kórházi szegénynek pedig tizenöt-tizenöt dinár. Minden adomány mellett egy ajándékosomag is volt. A Katolikus Magyar Népkör ezúton mond halás köszönetet a gyűjtőknek és az adományozóknak és mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak a karácsonyi adományozáshoz.

— **Tizenhárom havi börtönrre ítélték két francia kommunista képviselőt.** Párisból jelentik, hogy a bíróság Cachin és Doriot kommunista képviselőket 13 hónapi fogházra és 3000 frank pénzbírságra ítélte, mert a Marokkóban harcoló katonákat engedetlenségre lázították.

— **A szuboticei zsidó nőegylet dominálja.** A szuboticei zsidó nőegylet és népkönyha január 10-án, szombaton este a Lloydban jelmezes dommbálat rendez. A nagy érdeklődéssel várt bálon sok meglepetés készül, lesz bár, görbök és szebbnél-szebb táncmutatványok. Teát és szendvicset szuboticei urileányok és uriaszonyok fognak fel-szolgálni.

— **Öngyilkosság.** Petrovoszeléről jelentik: Davies András gépmester csütörtökön lakásán felakasztotta magát és meghalt. Tetét családja miatt követte el.

— **Hangverseny Novisadon.** Albertina Ferrari spliti hegedűművész, aki Dohnányi Ernő szerint is Európa egyik legjelesebb hegedűművésze, december 20-án a Nemzeti Színházban hangversenyt tart. A művésznőt Abrányi Emil kíséri zongorán. Jegyek elővételben a Bácsmegeyi Napló novisadi kiadóhivatalában kaphatók.

— **Táncmulatságok Novisadon.** A novisadi grafikai munkások Buducsnost dalegyesülete január 23-án a Szlobodában műsoros táncestélyt rendez. — A novisadi német dalegyesület január 16-án a Szlobodában műsoros táncestélyt rendez.

— **Műkedvelő előadás Petrovoszelón.** A petrovoszelói katolikus legényegylet műkedvelői január 6-ikán előadták Gárdonyi Gézának Bor című népszínművét. Az előadás tiszt a jövődelmét szegény gyermekek felruházására fordították.

— **A Kereskedő Ifjak Egyesülete szombat, 16-án este nyolcórán kezdette zárkörű táncmulatságot rendez a „Bárány” termében. A bál iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.**

— **Megjelent a Letopis új száma.** A Matica Szrpska tartalmas és magas irodalmi színvonalon álló évkönyvének, a Letopisnak novemberi és decemberi száma pénteken jelent meg különösen gazdag tartalommal. dr. Koszics Mirkó egyetemi tanár a Vajdaság politikájáról és közigazdaságáról írt cikket. Jovanovic Szlobodán, a kiváló közigazs a mai politikai helyzetről értekezik. Dr. Nikles Tivadar a decentralizációról, Koszics Boriszláv agrármérnök a Vajdaság mezőgazdaságának legfőbb szükségleteiről, dr. Szankamenac Milán orvos a vallásról és a tudományról, dr. Hlapec-Gyorgyevics Julka »Massaryk és a nőkérdés« címmel értekezik. A sok értékes vers közül kiválik Vasiljevics Zsárkó »A gyermek és az ég« című verse. A szemle rovatban dr. Hoffmann Ottó Bethlen István grófról írt érdekes cikket.

FIÓKOK:
SUBOTICA: Strossmayerova ul. 22. (Halpiac)
SOMBOR: Kralja Aleksandra ulica (Fő-ucca)

— Harmincöt ezer tisztviselővel csökkentették az osztrák szövetségi vasutasok létszámát. Bécsből jelentik: Az osztrák szövetségi vasutak igazgatósága előterjesztette a kormánynak az 1924. évi mérleget. Az üzemi bevételek 476.5, a kiadások pedig 477.8 millió shillinget tesznek ki, tehát az üzemi hiány 1.3 millió shilling. Az üzemi bevételek a személyforgalomból 133.2 milliót jövedelmeztek a tavalyi 70.2 millió shillinggel szemben, a teherforgalom pedig 316.1 millióra emelkedett, mert a megelőző évben csak 210.3 millió shillinget eredményezett. Az üzemi kiadások azonban lényegesen növekedtek. A forgalmi eszközök fentartása 167.9 millió shillinget emésztett föl, üzemi anyagokra, szénre stb. 5.3 millió shilling kellett. Beszámolt az igazgatóság jelentése arról, hogy 1924-ben a szövetségi vasutak alkalmazottainak létszáma 125.000-ről 90.000-re csökkent.

— A francia pénzügyminiszter egymilliórdos törlesztése a Banque de France-nak. Párisból jelentik: Doumer pénzügyminiszter december 31-én a francia nemzeti banknak egymilliórd frankot visszafizetett, ezzel a bank részéről az államnak törvény szerint folyósítható előlegek 38.500 millió frankra csökkentek.

— A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal, sok képpel, érdekes riportokkal és szépirodalmi cikkekkel jelent meg. A szokott kottamellékleten kívül darab-mellékletül a lap a „Hamlet”-et közli. Az új szám egyúttal sorsjegy is. A Színházi Élet a Literária árusítóinál kapható 12 diárért.

Kraljevbrégi pezsgő a vezető márka

— Páris külvárosai víz alatt. Párisból jelentik: A többnapos eső következtében ismét nagy áradás állt be. Páris több külvárosa és a környékén lévő községek víz alatt állnak. A közlekedést csónakok segítségével tartják fenn.

Roth Olga kozmetikai intézete Subotica Kralja Aleksandrova ulica (Rössija Fönbiere-palota). Külföldi tanulmányutarról visszaérkeztem és a modern kozmetika szencziós, újításait hoztam magammal. A legártalmatlanabb módon távolítottam el a legsúlyosabb szépséghibákat is. Eredményért garanciát vállalok.

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérneműszalon készíti Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

— Új menetrend a Beograd—pancevoí hajózási vonalon. Velikibecskerekéről jelentik: A Beograd—pancevoí hajózási vonalon új menetrendet léptettek életbe. Beogradból 6, 8, 10, 12, 15, 17.15, 19.30 és 21 órakor, Pancevórol 4.15, 6, 8, 10, 12, 15, 17.30 és 19 órakor indulnak járatok.

Az 500 dináros rejtély

A Bácsme gyei Napló szerdai példányai közt két olyan példány volt, amelyben a hatodik oldalon

Rablótámadás egy subotici kereskedő ellen című cikk a következő címváltozással telent meg:

Egy kikindai kereskedő ellen merényletet követtek el lakása előtt

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat kap.

Aki a Bácsme gyei Naplóra előfizet, résztvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

SPORT

SAND—ZAK 4:0 (0:0). Barátságos. Bíró: Krausz. A Sand tartalékos csapatával szemben a vasutasok Terényivel, Csicsztaival, Takácsal és a Ferrumból kiemelt Himmannel megerősödvé indultak küzdelembe. Az együttes ebben az összeállításában sem tudott eredményt elérni és már az első félidőben is csak a védelem elszánt játéka akadályozta meg a gólokat. A mérkőzés első félidőjében, egy-két vasutastámadástól eltekintve, állandóan a Sand volt támadásban. A második félidőben a ZsAK védelme összeroppant és így Horváth megszerezte a vezetést. Rövid idő múlva Horváth lőtte a második gólt is, majd Dujmov háromra és Némedi négyre emelte a gólok számát.

ROMA:

NSC—Lazio 1:0 (0:0).

UDINE:

33FC—FC Udine 3:2 (2:1).

PÁRIS:

Orosz munkás válogatott—Francia munkás válogatott 4:0. Revansmérkőzés.

PRÁGA:

Stovén (Bécs)—Slavia 7:3 (2:1). A Slavia tartalékokkal állt ki.

BARCELONA:

Sparta (Prága)—FC Barcelona 7:2. A prágaiak alapos revansot vettek a híres spanyol csapaton.

Elmarad a Berlin—Budapest városközi mérkőzés. Budapestről jelentik: Az MLSz elnöki tanácsa elhatározta, hogy a február 5-re tervezett Berlin-Budapest városközi mérkőzést lemondja.

KÖZGAZDASÁG

Autók, kocsik illetve, illetvekegyenérték, részvénytársulati alkalmazottak nyugtábelvege. Minden autó, hintó, félhintó (kétkerekű luxuskidolgozású hintó) tulajdonosa köteles január 31-ig a fenti járművek utáni illetéket befizetni.

1. Autó után 3000 dinár, kétfogatu hintó után 500, egyfogatu és félhintó után 200 dinár az illeték.

2. Egyházak, papok, községek, jegyzők, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kötelesek január 31-ig az illetékegyenérték első negyedévi részletét befizetni.

3. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kötelesek január 15-ig leróni a könyveikben 1925 július 1-től december 31-ig nyitott számlák utáni folyószámla illetéket. Az illeték minden számla után 20 dinár, ha az magánszemélyek nevére nyitottak s 10 dinár, ha más részvénytársaság nevére nyitottak.

4. Pénzügyintézetek kötelesek az 500 dináron felüli kamatozóötökök után 10%-os tőkekamatadót, 30%-os rendkívüli pótlékot, rokkantadót, kamarai illetéket az elmúlt félvévre, illetve negyedévre befizetni. A rokkantadót 1925 április 1-től kezdve kétszeresre emelték, a kamarai illeték a régi skála szerinti összeg ¼ része.

5. Az összes részvénytársaságok kötelesek tisztviselőik összfizetése után két példányban kimutatást készíteni, s az elmúlt negyedévről a fél %-os nyugtábelveget kiszolgáltatni. Ha esetleg ezt korábban nem rótták le, január 31-ig visszamenőleg ki kell fizetni.

6. A kocsmárosok kötelesek január 15-ig befizetni az 1926. év első felére az italmérési illetéket, számlablokk és vigalmi adópauszát.

7. A gőz- és villanyerőre berendezett tütrészváltalatok kötelesek — a bácskaiak az apatini, a bánátiak a pancevoí — erdőhivatalnak öt dináros bélyegvel ellátott ajánlott levélben bejelenteni, hogy üzemük fél, vagy teljes gatteres-e, s ugyanezen levélben bélyegben leróni az illetéket. Félgatteres fűrészfűrész

üzem után évi illeték 150 dinár, teljes gatteres 50 cm.-nél nem hosszabb után 300 dinár, ezen felül 600 dinár.

Olcso bb lett a Simplon a román vonalon. A román államvasutak január 15-ikétől kezdve felemelték a vasuti tarifát. A tarifaemelés általában 15%-os. Ezzel szemben husz százalékkal leszállították a személyjegyek árát az expressz-vonatokon s így a Simplon-expresszen is.

Titelnél megakadt a hajóforgalom. Beeskerekéről jelentik: Az áradások alkalmával — mint a Bácsme gyei Napló is közölte — annyira megrongálódott a titeli tiszai fahíd, hogy összedőlésétől kell tartani. Emiatt a hatóságok a hídon betiltották a forgalmat és a hajókat is elhíltották a híd alatti közlekedésnek. Ennek következtében Thielnél megakadt a hajóforgalom és nagymennyiségű fa, valamint gabonaszállítmány vesztgel a híd előtt. A beeskereki kereskedelmi és iparkamara most a közlekedési és az építésügyi minisztériumhoz beadványt intézett, amelyben a titeli híd sürgős megjavítását kéri. A kamara beadványában arra hivatkozik, hogy a forgalom szünetelése miatt súlyos károk érik a kereskedőket.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. január 8.

Budapest deviza 1261—1265.50.
Prága deviza 5977.50—6027.50 valuta 5950—60.—

Berlin deviza 742.50—744.50 milliárd márka, valuta 738.60—742.50 milliárd márka.

Bécs deviza 1256.25—1261.25, valuta 1254—1256.

Trieszt deviza 4385—4344.

London deviza 273.

Newyork deviza 177.25.

Zürich, jan. 8. Zárlat: Beograd 9.75, Páris 20, London 2511, Newyork 517.75, Brüsszel 2305, Milanó 2090, Amsterdam 20805, Berlin 12320, Bécs 7295, Szófia 3975, Prága 153.25, Varsó 6205, Budapest 7255, Bukarest 2375.

Zagreb, jan. 8. Zárlat: Páris 221—223, London 273.36—275.36, Newyork 56.12—56.72, Amsterdam 2274, Berlin 1339.70—1349.70, Bécs 79160—80160, Prága 166.53—168.53, Zürich 1089—1097, Trieszt 226.95—229.35.

Budapesti terménytőzsde, jan. 8. A gabonátőzsde irányzata nyitáskor lanyha. A kínálat gyöngye, a kereslet még tartózkodóbb, mint az elmúlt napokban. Az amerikai tőzsdékről lanyha irányzatot és nagy áresést jelentenek. Csikágóban a májusi buza 4 és fél, Newyorkban 5.3 centtel esett vissza. Olcsóbb a rozs is Csikágóban 2 és fél centtel.

A budapesti tőzsdén már nyitáskor 2500—5000 koronával alacsonyabb áron kínálták a búzát, minden vidékről 402.500—405.000 koronával van árukinálat, a 77-es tiszai búzáért 397.500—405.000 korona pénzt ajánlanak. Fehérmegyei 77-es búzát nyitáskor 397.500 koronával kötötték, nagyobb tételekre azonban nincs vevő. 410.000 koronával ajánlják a márciusi búzát, amelyre 400—402.500 koronás pénzájlat van.

A rozs általában elhanyagolt. 240.000 koronás árukinálat van benne nyitáskor. Határvidékeken Murakereszturon és Hegyeshalomban kisebb érdeklődés mutatkozik buza és rozs iránt, ugyanígy Pusthumia állomáson is, ahol olasz és osztrák számlára vásárolják és budapesti paritásos árat fizetnek.

Csikágói gabonátőzsde, jan. 7. Búza májusra 176.25 júliusra 152.125, szeptemberre 144.75, Tengeri májusra 86.625, júliusra 88.5, Zab májusra 45.5, júliusra 45.875, Róz májusra 111, júliusra 108.5.

LEGUJABB

A frank-ügyben kihallgatták az olaszlisztkai csodarabbi fiait

Debrecenből jelentik: A vizsgálóbíró kihallgatta a magyar milliós bankjegyek hamisítása miatt letartóztatott Friedländer ivéreket, az olaszlisztkai csodarabbi fiait, mert Sárospatak és Olaszliszka közelsége miatt felmerült a lehetőség, hogy Friedländerék a frankhamisításról is tudtak. A kihallgatás nem vezetett eredményre.

Letartóztatták Haitis tábornokot

Péntek este a budapesti rendőrség letartóztatta Haitis József nyugalmazott tábornokot, aki a Térképészeti Intézet vezetője volt, két hónap előtt vált meg az intézettől és így a hamisításról okvetlenül kellett tudnia. Az összes letartóztatottakat szombaton az ügyészségre kísérik.

Pasics Montekarlóba utazott

A miniszterelnökségen péntek este közölték az újságírókkal, hogy Pasics miniszterelnök Montekarlóba utazott üdülésre. A közlés meglehetősen feltűnést keltett, mert még a miniszterelnök elutazásakor is úgy tudják, hogy Pasics a dalmáciai Kavtatban figyindulni és a hirtelen programváltozás okát senki sem tudja.

Rablógyilkos kísérlet a Kikinda—szegedi vasutvonalon

Szegedről jelentik: A Szeged—Veliki-kikinda közötti vasutvonalon, amelyet csak néhány hét előtt adtak át a forgalomnak, rablógyilkos merénylet történt.

A vonal jugoszláv szakaszán két kalauz, Triunac Gyura és Geberac Traja teljesítik a szolgálatot. Szerdán Triunac volt szolgálatban és Szöreg és Oroslámos között, minthogy Szöregen még nincs felállítva állomási jegypénztár, szokás szerint jegyet akart adni az ujjannan felszállt utasoknak. Meglepetéssel hallotta azonban, hogy már a másik kalauz adott jegyet.

Triunac fölkereste a szolgálati kocsi-ban Geberacot, aki elismerte ugyan, hogy ő adott az utasoknak jegyet és azt mondta, hogy pár napig magánál tartja a pénzt, mert családi okokból szüksége van rá. Szóváltás keletkezett a kalauzok között. Geberac megragadta társát és heves dulakodás után kidobta a robogó vonatból.

A magyar határőrök találták meg a sinek mellett Triunacot, aki súlyos sérüléseket szenvedett.

PATKÁNYIN PATKÁNYIRTÓSZER doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerészházban és drogházban továbbá a Torontáli Agrarbanknál Veliki-Beckereken. 10376

JOGÁSZOK!

Katona Artur
doktor

jogi személynéje
BUDAPEST

IX, Ráday-utca 41.

Előkészítés és jegyzet-bérlet az összes egyetem jogi és az ügyvédi vizsgára. Mindennemű találmányi ügyben díjtalan tanácskozás és 11101 levelezés.

Vizsgálja meg nyugodtan bármely szappant

és végül csak az Elsa-szappanokra határozza el magát! Ezek az egészségi

és szépségápoló szappanok nemcsak jó illatú, jól habzó toalettszappanok, hanem ezek orvosilag kipróbált jó hatású alkatrészekből állnak, amelyek tehát szeplők, kiütések és mindenféle bőrtisztáltság megszüntetésére.

A bőrt puhává, finommá és a víz a hideg levegő ellen ellenállóvá teszi. Öt fajta Elsa-szappan van: Elsa-liliumtejszappan, Elsa-glicerinszappan, Elsa-boraxszappan, Elsa-kátrány vagy schampoonszappan és Elsa-borotvaszap-

pan. Próbára öt Elsa-szappan csomagolással és portóval együtt 52 dinár, a pénz előzetes beküldése ellenében. Utánvételt a postaköltség 10 dinárral több. A megrendeléseket így kell címezni: Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica donja, köznem 185, Horvátország.

NYILTÉR.

Megtört szívvel jelentem feleségem és gyermekeim nevében is, hogy jó édesanyám

Özv. Guttmann Jakabné

szül. Engländer Laura

életének 82-ik évében Joryó hó 6-án meghalt.

A drága halott hült tetemei f. hó 7-én délután 2 órakor a zsidó temetőben helyeztetett örök nyugalomra.

Vel.-Kikinda, 1926. január hó 9.

Guttmann Miksa

Dražba stečajne mase.

Objavljujem, da će se na osnovu rešenja subotičkog Sudbenog Stola br. 3830/925-15, stvari pripadajuće stečajnoj masi Josifa Viener-a po stečajnom inventaru pod stavkama 1-170, procenjeno na 57.115 Dinara naime: somot za papuče, gajtan za papuče i vrpce, čipke, štofovi, platno, dugmad od kosti, trikovi, jorgani, čarape, konac, pamuk dalje jedna velika stelaža za radnju sa galerijom i sa jednom kasom na dan 11. januara 1926. god. putem sudske dražbe prodati. Dražba počinje 11. januara u 9. časova pre podne u Senti u radnji preza duženog Josifa Viener i u slučaju eventualne bezuspešnosti njena smesta će se poduzeti prodaja inventarisanih stvari iz slobodne ruke.

Za kvalitet i kvantitet stvari ne jamči niti stečajni odbor niti stečajna masa. Kupac je dužan kupljenu robu smesta odpremiti i kupovnu pristojbu snositi.

Senta 7-og Januara 1926. god.

Dr. Nandor Huszagh

kurator mase.

Csödtömeg árverés.

Közhirre teszem, hogy a subotikai kir. törvényszék 3830/925-15. számú végzése alapján vagyombukott Viener Jozsef sentai kereskedő csödtömegéhez tartozó s a csödtömeget 1-170. tétel száma alatt felvett 57.115 Dinárra becsült árú jelentős hársóny, papucs zsinor és szalag, csipkék, szövetek, kanavász, csontgombok, trikók, paplanok, harisnyák, cérna és pamuk továbbá egy galeriás nagy bolti stelažsi-pultokkal és kasszával 1926. évi Január hó 11. napján bírói árverésen eladottnak. Az árverés Sentan Viener Jozsef üzlethelyiségében január hó 11. napján d. e. 9. órakor veszi kezdetét s annak netáni sikertelensége esetén a leltározott árú szabadkézből eladása lesz nyomban fogantatottva.

Az árú minősége és mennyiségéért sem a csödtömeget vezető sem a tömeg nem szavatol. Vevő köteles a megvett árúkat azonnal elszállítani és a vételi illetéket viselni.

Zenta 1926. évi Január hó 7.

Dr. Huszagh Nándor

csödtömeggondnok.

Dražbeni oglas

Potpisani sudski ovršitelj u smislu §. 102. zak. čl. LX. iz 1881. objavljuje, da će se na javnoj dražbi ustred odluke kr. okr. suda u Somboru broj 2761/2/924 u korist ovrhovoditelja Novopr. Banke iz Novi-Vrbsa zastupanog po advokatu Dr. Kariu Stifelmajer iz Kule protiv dužnika iz N.-Vrbsa prodati sledeće pokretnine: klavir i ragan sobni nameštaj koji su zaplenjene putem objavljene namirne ovrhe za svotu od 23000 D. i p. p. dana 28. XI. 925. a procenjeno su sa 37309 din.

Na osnovu odluke kr. sreskog suda u Kuli broj 3158/924 ističe se za izvršenje ove dražbe rok na dan 12. januara 1926. god. u 8 časa pre podne u N.-Vrbsa kbr 232 u kući ovršenika za dužnu sumu od 23.000 din. 6 %, kamate računajući od 6. XI. 924. god. i sa do-adanje troškove od 5587 din., te se pozivaju svi oni, koji su gore navedne nepokretnine voljni kupiti da pristupe dražbi. Napominje se, da će se spomenute pokretnine prodati u smislu §. 106. i 108. zak. čl. LX. iz 1881. god. uz plaćenje u gotovu onima, koji najvišu cenu ponude, a u slučaju neke i isproprocene.

U Kuli, 31. január 1926. godine.

Sudski ovršitelj:

Vit. Kovačić

Műhely áthelyezés.

Értesítjük b. megrendelőinket és ismerőseinket, hogy asztalosműhelyünket Duličeva ul. 47. szám nól áthelyeztük 13. Novembra ul. 9.

(volt Bajai-ut, Pukkel ház). Egyben felhívjuk a n. é. közönség figyelmét, hogy bútortisztításokat és épületjavításokat és minden a szakmánkba vágó munkát a legutányosabb áron vállalunk.

A n. é. közönség bővebbi pártfogását kéri

145

Zvekán és Madarász

épület és bútortisztítók
13. Novembra (Bajai) ul. 9.

Léderer Jenő

a „Produktiva“ c. gabonacég hivatalnok

Szentán

Ezennel utoljára felhívom, hogy tartozását a céggemnél vett deszkaszálakért 3 nap alatt fizesse ki.

Miután kéré leveleimre nem válaszolt, ezért jelen vagyok ezen uton utoljára figyelmeztetve, hogy ha 3 nap alatt nem egyenlíti ki a számláját, panaszommal a kir. bírósághoz fordulok.

Kelt Csurugon, 1925. évi dec. hó 25-én.

125

Radin Milivoj

fakereskedő

Hirdetmény

A Bajmoki Takarékpénztár r. t. bajmoki cég 1925. június 1-i közgyűlése elhatározta az intézet felszámolását. Ezt a közgyűlési határozatot a subotikai kerületi törvényszék most jóváhagyta. A Kereskedelmi Törvény értelmében felhívom a nevezett intézet hitelezőit, hogy követelésüket a jelen hirdetmény közzétételétől számított 6 hónapon belül, tehát legkésőbb 1926. évi július 9-ig alulírott felszámoló bizottságnál jelentsék be.

Bajmokon, 1926. jan. 4.

A felszámoló bizottság

Nyilatkozat

Hivatkozásaal Mlivoj Tod-rović exportőr-dohányárusnak a Bácsmegeyi Napló 1925. április 3-iki számában megjelent nyilatkozatára az igazság érdekében kötelességemnek tartom a következőket kijelenteni:

— A beogradi Jövedéki Igazgatóság bírósága 1925. január 12-én K. r. M. br. 76485. szám alatt elsőfokon dohány és cigarettapapír csempészésért, továbbá okmánybélyeg és váltóúrlap jogtalan árusításáért magas pénzübüntetéssel és szabadságvesztéssel sújtott.

— Igaz ügyem tudatában az ítélet ellen az államtanácshoz, mint legfelsőbb bírósághoz fordultam jogorvoslatért. Az államtanács, mint legfelsőbb bíróság 1925. november 13-án 14264. szám alatt a következő végítéletet hozta: A terhembre rótt összes vétség és kihágásról felment, minthogy beigazolást nyert az, hogy én 1924. november 24-ig jogosan foglalkoztam monopolekkek eladásával, az üzletemben végzett házkutatás és elkobzás azonban 1924. november 22-én történt, vagyis oly időpontban, amikor én nemcsak hogy jogosan foglalkoztam az elkobzott cikkek eladásával, hanem nem is tudhatam arról, hogy engedélyemet később meg fogják tőlem vonni. Megállapítást nyert továbbá az is, hogy a lefoglalt és elkobzott cigarettapapiros hasznavehetetlen volt, az államtanács említett végzésében kimondja azt is, hogy semmivel sem nyert megállapítást az, hogy a nálam talált 23 szivar csempészáru volt és így a monopol igazgatóság bírósága által elsőfokon hozott ítélet teljes egészében megsemmisítette és nekem a lefoglalt és elkobzott monopolekkekét vissza adta.

Subotica, 1926. január 8.

172

Montag Ella

Legolcsóbb áron kaphatók

FAJ-KANÁRIMADARAK

(hímek és nőstények)

STEINFELDNÉL, WEISZ KEFEGYÁRBAN

TELEFON 1-88

Hallatlan olcsóság!!

Az összes raklaron levő férfi, női és gyermekruhák mind elfogadható áron, üzleti-áthelyezés miatt ársüllyedtek.

Csak e hóban!

FÖLDES SAMU RUHAKERESKEDÉSE, SUBOTICA

Értesítés

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyjérdemű közönséget és ösmerőseimet, hogy Trumbičeva ul. 10. sz. alatt (Papucspiac, Ipartestület mellett)

vendéglőt nyitottam

Jó ételekről és elsőrendű italokról gondoskodik van.

Szíves pártfogást kéri

Kuti József

vendéglős.

117

Értesítés

Rieger és Piuković cég valamint Rieger Imre hagyatékának hitelezői 1926. évi január hó 10-én d. e. fél 11 órakor az Opšta Privredna Banka d. d. (Közgazdasági Bank) közgyűlési termében gyűlést tartanak, melyen a saját érdekükben az érdekeltek okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

121

Felszámoló bizottság

Meghívó

Subotikai Zenész Egyesület 1926. január 20-án tartja rendes évi közgyűlését a Hungaria nagytermében (Novana) délután 2 órai kezdettel amelyre ez uton hívja meg tagjait.

Elnökség

Tárgysorozat:

1. Titkári jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Régi vezetőség jelentése. 4. Új vezetőség megválasztása. 5. Esetleges indítványok.

„DAR“ szülészeti és „NADA“ kiházaitó segélyegyesületek irodahelyiségüket

Preradovičeva ul. 11 szám

alá helyezték át, ahol tagokat állandóan felveszünk. Hivatalos órákat tartunk d. e. 8—12-ig, d. u. 2-6-ig.

Magánjáró öntvényeket olcsón számítunk Neulomn Bálint fia gépgyár Vršac Telefon: 54.	Lodzi (Lengyelország) Gyáros (harisnyagyár) keres társat 1.000.000 din. 15% övél Ugyanekkor értékű gépekkel rendelkezők és a nyersanyag bevásárlására szükséges hitelt megszerzi. Állatokat „Lodzer Fabrikant“ jellegre a „BEOGRADIO“ hirdetésű irodába, Knez Mihailova ulica 17. BEGRAD kéri
Okleveles vincellér a tavaszi szőlőmunkálatokra állást keres Megkezdés KARDOS hirdetőállathoz Novisad. Kr. Petra ul. 19. intézendők.	133

Felhívás!

„BALKÁN“ néven új Szülészeti Egyesület alakul 600 taggal. Felvételi díj egyszer és mindenkorra 30 din. Tartalék alapra 1 din. Szülészeti esetenként 2 din. Orvosi segély és bába 1 dinár. Összesen 5 dinár esetenként.

Minden tag tartozik fizetni a belépés napjától kezdve havi 30 din. tagsági díjat utólag a meghatározott naptól.

Az egyesület fizet szülészeti esetenként a tagoknak 1000 din., halálzási segély fejében 400 din., orvosi kezelés és bába 400 din.

Tagokat felvesz:

Sijepan Kréhus ékszerész, Trg Sloboda, Nyilas i Csajkás ékszerész, Strossmajerova ul. (huspiac), Berkes József ügyes, Zrinjski trg. 9. Franjo Romić rőfőskereskedő, Trumbičeva ul. 20. Mihajlo Čičarić fűszerkereskedő, Save Tekelije ul. Jovan Frančević ügyes, Trumbičeva ul. 9. Djuro Svidran trafikos, Frankopanska ul. 20. Szentmari volt vendéglős, Jelačićeva ul. 6. Mijacsek Ferenc ügyes, Halaški vinograd, Slička telep 1015. Czerna Bálint fodrász, Poje Kujundžića ul.

168

Helyezze el pénzét a Városi Takarékpénztárba Suboticán

mert pénze ott legjobban kamatozik és legbiztosabb helyen van.

A Városi Takarékpénztár foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Subotica város teljes vagyonával kezeskedik a Városi Takarékpénztár összes kötelezettségeiért és külön még a betétekért

A Bácsmegeyi Cukorgyárnál Novi Vrbason ELADÓ:

a) Egy 100 HP, 120 fordulatu szelentyűs, vezérműves Compound-condesgőz gép, köteles lendítő kerékkel, 6 db. 40 mm. átmérőjű kenderkötél részére. A gép Láng L. budapesti gépgyárában készült 1892. évben és teljesen üzemszerű állapotban van.

b) 1 forgóáramu generátor, 100 KW, 5300 V, 17,5 A, 50 Periodus, 600 fordulat, A. E. G. gyártmány, 1924 ben újabb tekercselve, direkt kapcsolt 110 V, 27 A, 50 KW, 600 fordulatu gerjesztőgéppel.

c) Egy 100 HP, 3300 V, 50 Periodusu, 3 Phasisu, 725 fordulatu forgóárammotor.

d) 1 gőzkazán (1 cilindres) bouilleurrel és gőzgyűjtővel 59,92 m² összűtőfelülettel; a kazán hossza 9,2 m. átmérője 1,3 m. megengedett nyomás 9,0 atm.

A kazán Danubius-Schoenichen Hartmann-féle hajó- és gépgyárban, Budapesten készült 1903. évben.

e) 1 gőzkazán (bateriakazán), mely áll: 2 felsőkazánból gőzgyűjtővel és 4 alsó bouilleurrel összűtőfelület 101,65 m² a felsőkazánok hossza 8,5 m. átmérője 1,0 m. megengedett nyomás 9,0 atm.

A gőzkazán Nicholson-gyártmányu és készült 1908. évben.

AUTÓ TULAJDONOSOK VIGYÁZAT!

Vállaljuk AUTÓK gyári javítását. Modern berendezésünkkel alkatrészeket készítünk.

Öntvény és alumínium hegesztés.

HAMBURGER

gépgyári műhely Subotica
Garázsoknak és javító műhelyeknek
árkedvezmény!

Telefon 566.

Telefon 566.

„ARGUS“ Általános BEOGRAD Információsiroda

JUGOSZLÁVIA
LEGNAGYOBB SZAK-FELVILÁGOSÍTÓJA

ARGUS megóv kétes követelésektől és veszteségektől
ARGUS összeköttetéseket szerez vásárlóképes üzletekkel
ARGUS kivitelezési lehetőségeket teremt
ARGUS olcsón, reálisan és biztonságosan éhez inkasszót
ARGUS közli a kiírt állami szállításokat
ARGUS több ezer elsőrendű referenciával rendelkezik

Hitteltudósító előfizetési árak:

10 információ 400 dinár, 25 információ 875 dinár
50 információ 1500 dinár, 100 információ 2500 dinár

Táviratcím: ARGUS—BEOGRAD

EXRPESS

nemzetközi szállítványozási, közvetítő és bizományi vállalat

Int. telefon 4—23 SUBOTICA Sörgőnyök: EXPRESS
Wilsonova ul. 8. I. emelet

Állandó gyors gyűjtőkocsiforgalom Glaszerszággal (S. A. Innocente Mangili, Trieste), továbbá Wien, Prága, Brno és Budapesttel.

Gyors, olcsó szakszerű kiszolgálás.

ELVÁLLAL beraktározást a célra készült saját raktár-helyiségekben.

11193

DEUTSCH PÁL és TÁRSA

VILLAMOSÁGI ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
SUBOTICA, SOKOLSKA ULICA 3.

Készít villamos világítási és erőátviteli berendezéseket jutányos áron, saját vagy megadott tervek alapján.

Kérjen ajánlatot. — Irógép és varrógépek javítása külön szakképzett munkaerővel.

6065

KNJIZARNICA

FRANJE BAHHA

KÖNYVKERESKEDÉSE — BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA ULICA 8.

Poštovani Gospodine!

Čast mi je ovim obavestiti Vas, da sam u Beogradu Knez Mihajlova ul. br. 8 otvorio knjižaru za srpsku i stranu književnost, koju ću voditi pod sudski protokolisanom firmom:

Tisztelt Uram!

Van szerencsém értesíteni, hogy Beogradban Knez Mihajlova ul. 8. szám alatt szerb és idegen irodalmi könyvkereskedést nyitottam, amelyet a következő törvényszéki bejegyzett cég alatt fogok vezetni:

Franja Bah

knjižara za srpsku i stranu književnost u Beogradu

Kao član poznate izdavačke knjižarnice Gece Kona, Beograd Knez Mihajlova ul. br. 1 ja sam u sporazumu sa mojim tastom g. G. Konom primio odelenje za stranu književnost koja se usled proširenog i razgranatog posla nije više mogla voditi u istom lokalu.

Moja će se knjižara prvenstveno baviti naučnom knjigom. Imam svagda na stovarištu svaku srpsku i svaku knjigu štampanu na svim slovenskim jezicima, a naročito staraću se, da imam u knjižari vazda na stovarištu knjige iz oblasti medicine, tehnike, prava, filosofije i t. d., na francuskom, engleskom, nemačkom i drugim svetskim jezicima.

Cene knjigama odredjivaće se prema kursu dinara i nikada neće biti skuplje od originalnih cena.

Ja Vas molim da poverenje koje ste mi poklanjali kao članu firme Izdavačke Knjižarnice Gece Kona prenesete i na novu firmu, koja će se vazda truditi, da ostane na visini svoga poziva.

S molbom, da me svojim posetom izvolite udo, stojiti i lično se uveriti o bogatom stovarištu moje knjižare.

Ostajem s odličnim poštovanjem

Franja Bah

143

U ovom mesecu računam 1 franc. frank: 2-20 din. 1 talijanski liru: 2-50 din. 1 nemačku marku: 15 din. 1 engl. šiling: 15 din. 1 sustriski šiling: 8 din.

Izdavačka Knjižarnica Gece Kona nalazi se i dalje u starom lokalu Knez Mihajlova ul. 1.

Mint az egész országban ismert Géza Kohn Beograd, Knez Mihajlova ul. 1. könyvkereskedés tagja, apósommal, Géza Kohn ural kötött megállapodás alapján átvettem az idegen könyvek osztályát, amelyet az üzlet fejlődése folytán nem lehetett ugyanabban a helyiségben folytatni.

A könyvkereskedés elsősorban tudományos könyveket tart raktáron. Állandóan kaphatók tudományos könyvek szerb és minden egyéb szláv nyelven, különösen arra fektetek súlyt, hogy könyvkereskedésem állandóan el legyen látva francia, angol, német és egyéb világnyelven megjelent orvosi, műszaki, jogi, filozófiai stb. művekkel.

A könyvek ára a dinár kurzusa szerint alakul és sohasem lesz drágább az eredeti kiadói áránál.

Kérem, hogy azt a bizalmat, amivel mint Géza Kohn cég tagját megtisztelt, az új cégre is sziveskedjék átvinni és én igyekszem, hogy üzletem mindig a kellő magaslaton maradjon. Kérem, hogy látogatásával sziveskedjék megtisztelni és győződjék meg könyvkereskedésem rendkívül nagy felszereléséről.

Teljes tisztelettel

Franjo Bach

Ebben a hónapban a következőképen számítok: 1 francia frank: 2-20 din. 1 olasz lira: 2-50 din. 1 német márka: 15 din. 1 angol silling: 15 din. 1 osztrák silling 8 din.

Géza Kohn könyvkereskedés továbbra is a régi helyiségben, Knez Mihajlova ul. 1.

Ujévi vásár nélkül is mindenki tudja, hogy szükségletét legolcsóbban a harisnyakirálynál, ENGLERNÉL szerezheti be. Huspiac. Férfi és nőnemű hallatlan olcsó árban. Keres haszon, nagy forgalom! 10633 Telefon 338. Strosmajerova ul. 8.

KORZÓ MOZI

Január 7-10. Csütörtök - vasárnap. Csütörtök - vasárnap. Mésodik Königsmark! Pazar felvételek! Luxus, Fény, Pomp!

LIFKA MOZI

Január 7-10. Csütörtök - vasárnap. Világvárosi műsor 2 slágerrel! VÁRKO YI MIHÁLY CORDA MARIA Európában készült filmjének

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.

Fiatal vaskereskedősegéd több évi gyakorlattal, ártatlan és detail fizetésben járatos, beszél szerbül, németül és magyarul, állást keres. Cím a kiadóban. 10

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 51 hold szántóföld egy darabban, Osijek város közelében. Optikusnak nagyon alkalmas vétel. Róbert Korsky, tulajdonos. 110

Eladó sürgősen egy eredeti 8 HP Magyar Gázcsági Gépgyári magánjáró esélőgép kifogástalan állapotban. Értekezni: Öme István, Senta, Lazarev ul. 32. 118

Eladó 60 főkos fűnyírógép és egy fűnyírógép. Cím: 1. sz. Crnjaković bódós az állomásnál szemben. 69

Nagy Pál-féle ház az V. körben (Hajduk Veljka ul. b. 11.) üzemkők sürgősen eladó. Értekezni lehet Nagy Péter Szava Tekelje ul. 5. 68

Mozivetőgép Ernemann, 5 HP villanymotor, olcsón eladó. Levelekre nem válaszolok. Nagy Szilveszter, Bačko-Petrovoselo. 164

Kertészet minden ágban tökéletesen járatos, agilis kertész apr. 1-re urasághoz vagy községhez ajánkozik. Patay Péter Starik, Botkapuzsza (Panić). 154

Papírceszkő gyárba munkások felvételnek. Jelentkezés naponta 9-10. Sence ul. 19. 160

Intelligentes deutsches Fräulein wird zu einem Säugling auf die Pustas gesucht. Offerte mit Zeugnisabschnitten sind an Leibach János Telečka zu richten. 144

ÜZLETI KÖNYVEK

OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS!

HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószere- és papírkereskedésében Subotica Karadjordiev trg 12.

HÁZTULAJDONOSOK ÉPÍTTETŐK

A házak falában elhelyezett villamos vezetékek nem láthatók, pedig éppen ezek a vezetékek szolgáltatják a világosságot, a meleget és a hajtóáramot.

A vezetékeknek a házakban ugyanaz a szerepe, mint az ereknek a testben. Az építésnél kell tehát a vezetékek elhelyezésére ügyelni. Ha ezt megfelelően helyezzük el, a vezeték mindig rendben lesz. Bizza tehát a kidolgozást ránk és mindig meg lesz elégedve.

Subotička Električna Željeznica i Osvetlenje D. D. Világítási és üzemi osztály - Kostina ulica 1.

Akar REUMÁJÁTÓL, CSUZÁTÓL szabadulni

Szuró és nyilaló fájdalmak a végtagokban és izmokban, végtagdaganatok, elgömbült kéz és láb, surrás, nyilalás a különböző testrészen, sőt gyakran a szemgyengeség sem más, mint reumatikus és csuzos bajok következménye amelyeket meg kell szüntetni, nehogy a betegség még jobban elterjedjen.

Ajánlok Önnek

egy gyógyító, savoldó, anyagcserét és a kiválasztást előmozdító ivókurát, amit nem ugynevezett egyetemes vagy általános gyógyszer, hanem egy oly készítmény, amelyet a jószágos természet anyja ajándékoz a beteg emberiség üdvére.

Bárkinek ingyenes próba

Írjon azonnal és az egyes országokban felállított irodáim útján teljesen ingyen és bérmentve megkapja a próbaküldeményt egy tanulságos ismertetéssel együtt. Így módon Ön is meggyőződhet ennek a szernek értelmetlenségéről és gyors hatásáról!

August Märzke, Berlin Wilmersdorf Bruchsalerstr. 5. Abt.: 313.

Vizesuborka és savanyított paprika kapható a Kemény-féle ecet és konzervgyárban. L. Voinovičeva ul. 5. 10816

BÁMULATOS OLCSON ELADÓ: Órák, arany, ezüst ékszerek, dohánytárcák, ruhák, télikabátok, utazóbundák, nőingek, vászonkényelmek, cipőbelső, szőnyegek, súlyesztő-gépek, különféle illatszerek, Sampon, Bayrum, kávépótlék, butorodabok, finom rézagy matracal, fürdőkád kályhával, nagymennyiségű finom gyapjuszövet, egy 4-es és egy 3-as Wertheimkassza, különféle karácsonyi ajándékok Kiss adásvételi intézet VI. Trumbičeva (Pejčević) ul. 11. Csirkepac. 10333

Eladó malom Bánáthban (Fekete) 4 járatú motormalom és 2 garnitúra esélőgép jutányosan eladó. Vevők érdeklődhetnek Kadván Orbánnál Senta vagy a helyszínen Császár István tulajdonosnál. 127

Kölyök farkakutya eladó. Senta ul. 12. 130

Sentán Völgyparton 37 láné föld szőlővel és gazdasági épületekkel eladó. Berzel Jakab ügynök. 161

Szivógázmotor 40 lóerős üzemnyújtás miatt olcsón eladó. Lenhardt Antal motortulajdonos, Velika-Kikinda. 150

Japán pincsikutyát vennék. Cím a kiadóhivatalban. 129

Makulatura circa három métermázsra jutányosan áron eladó. Nasl. Jesifa Voha, Velika-Kikinda. 151

ÉPÍTKEZÉSEKHEZ

legelősebb és legjobb anyagot szállít

ÁRPADFY JENŐ Subotica, Boška Vučica ul. 15. Telefon 3-48.

Hatschek ETERNIT pala Keramittégla és lapok Fajence, Majolika lapok munkával együtt

Égetett agyagcsövek PILISVÖRÖSVÁRI

köpor terasz kődara agyag, fehér és vörös piktorföld stb.

Öntőhomok Gipsz minden célra PARKETTÁK Cement Mész

Burai homok és sötét Chamottégla Chamottiszt Mindezek nagyban és kiesinyben

Minden második sorsjegyre 1.000.000, 500.000, 400.000, 300.000, összesen 39.150.000 dináros nyerevény. Sorsjegyek 20, 40 és 80 dinár. Próbálon szerencsét. Rendeljen sorsjegyet és csekklapot Gyulai Lajosnál, Bačka-Topolca. 14330

Csinosan butorozott szobát keresek január 15-re a beltérhez közel. Cimeket a kiadóba kérek. 70

Fékkészlet kiadó. Szalics Perica nék. Senta. Zmaj Jován Jovánovičeva ulica 16. szám. Be lehet költözni azonnal. 31

Dominók, jelmezek és arcok hölgyek és újak részére Schwimmklub Mavorhof Margit divatszalonjában készülnek. Subotica, Aleksandrova ul. 14. (Az udvarban jobbra az emeleten.) 7

Tiszta butorozott szoba a beltérhez közel két személynek január 15-re kiadó. Cím a kiadóban. 72

Sentán keresek egy házat bérbe 3 szoba és melléképítményekkel. Egy évre előre fizetek. Szappangyár. Senta. 128

REUMÁT. csúzt, köszvényt a legújabb szakszerű kezeléssel teljesen díjlanul biztos sikerrel gyógyított. Cím a kiadóban. 140

Közvetünk: Adó- és vámügyekben, mindennemű engedélyek beszerzésénél (trafik, vendéglői ipariog stb.) állampolgársági és itartozkodási engedélyek, utlevél és vizum beszerzésnél az összes államokba, fordítunk minden nyelvről szerb és fordítva. Nyugalmozott ezredes ad felvilágosítást minden katonai ügyben. Nemzetközi Tudakozó és Bizományi Iroda. Subotica, Kralja Aleksandrova ulica kilenc szám. 125

Szivógázmotoros váltómotort keresek használt bérbe. Cím: Therián Fülöp főmunkár, Kulbin. 16

HÁZASSÁG

Házasság. 40 éves kellemes külsejű zsidó faterkedő, kinek élénk kisebb városban saját faterkedése van. Ohait 28-33 év közötti házból való urinővel házasságra lépni. Megfelelő hozomány. Az üzlet megnagyobbítása céljából kívánok, esedéges benősülésről menő faterkedésbe lehetséges. Fényképpel ellátott nemazonos aianlatokat, fénykép rögtön visszaküldése mellett, legnagyobb titoktartás biztosítva, a kiadó hivatalba 90. szám alatt küldendő. 90

Vas- és fűszerzakmban jártas faterkedősegéd állást keres azonnali belérésre. Beszél szerbül, magyarul és németül. Leveleket »Szor-salmas« jellegre a kiadóba kérem. 89

48 éves róm. kath. özvegy férfi, kinek fűszerüzlete és kantina van, három gyermek apja, keresi a megjelenésű gyermek ellen házias nő ismeretségi házasság céljából. Hozomány nélküles. Csak teljes címmel és fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Leveleket »Boldogság« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 17

LEVELEZÉS

Téli estének málmát elüzi a »ping-pong«. Megrendelhető: Brača Spitzer Subotica. 106

FOGLALKOZÁS

Intelligens német kisasszony, ki a szerb nyelvet is bírja, felvétetik. Cím a kiadóban. 115

Boltiszolga felvétetik Klein Géza és Fiai cégnél. 66

Fatelep-vezető, könyvelő és levelező német és magyar nyelven, a szöveg is bírja, többévi önálló munkával, állását változtatná. Levelek »Szor-salmas« jellegre a kiadóba kérem. 76

Intelligens árvalány keresek két gyermekem mellé uri családhoz, ahol jó otthont talál. Háztartásban szedkezni kell. Németül tudók előnyben. Írásbeli ajánlatok »35 otdjon« 98« jellegre a kiadóba kérek. 166

Háztartásban jártas 27 éves nő jobb csúszhoz, esetleg gyermekmelé is -- ajánkozik. Aianlatokat Begorđević Veljko-csereknél továbbít.